

Brassói Lapok

XXIX. évfolyam
169. szám

Főszerkesztő:
Szele Béla dr.

Péntek
1933. évi július 28

ELŐFIZETÉSI ÁRAK: Belföldre postai szétküldéssel havonként 60 lej, postautalványon átutalva, vagy a kiadóhivatal pénztárához befizetve. Aki pénzbeszedő megbízott útján fizet, az beszédési díj címén Brassóban további 2 lej, vidéken 6 lej fizet havonta. — Külföldre negyedévre 300 lej, félévre 600 lej, egész évre 1200 lej. — Magyarországra negyedévre 12 pengő, félévre 24 pengő, egész évre 48 pengő. Magyarországon postátak rékpénztári számlánk száma 12.174. — HIRDETESEK díja: hirdetési oldalon 5 lej, páros (bal) szövegoldal 6 lej, páratlan (jobb) szövegoldal 8 lej négyzetcentiméterenként. Hirdetési díjak előre fizetendők.

A félszemű ember

Szembe a nappal és szembe az idővel repült Wiley Post keletnek, egyre keletnek a föld, mely ugyanebben az irányban kerengett roppant tengelye körül, hétszer fordította el magát s egy százmillió éves óriás fölényével mosolyogta le törpe, félszemű gyermekét. Az én rekordomat nem fogod megtörni, ember. Wiley Post nem zavarta ez a dödög fölény, ő még két éve, hogy megindította a versenyt a viharvert planéta ellen és másodsorra már csak hétszer találkozott a felkelő nappal, holott először még nyolcszor. Huszonegy órával érkezett meg hamarabb, mint harmincegyben, pedig ezuttal nem élő ember, hanem az érzéketlen észlénnyé, a robot kísértet földkörüli útjára. És legutóbb még 21 órával előbb megérkezhetett volna, ha a föld alattomos démonjai és fürgeteges szellemei, sötét byroni szellemek meg nem akasztják.

Szombat éjjel, tizenegy perccel éjfél előtt Floyd Bennetben, Newyork repülőtérén százazrek tomboltak és tapsoltak, amikor a robot kilihegte magát, a motor utolsó berregést s a bíró stoppórával a kezében lemért az új rekordot. Európában már vasárnap reggel volt, nyolc felé. A félszemű kiszállt a gépből s nagyot, mélyet lélegzett. „Elvégeztem, itt vagyok.” Nem mondott többet, de nem is kellett többet mondania. Hét nap emberföltötti hajszá érte és robbantotta ki a mondatot s az ilyen mondat annál rövidebb, minél keményebb a teljesítmény.

Rekord, csak rekord, fogjátok mondani. De Wiley Post teljesítménye több, mint csak rekord. Epp ma több, amikor a tömegek Európában és Amerikában is a demagógia erőit hazudó hosszú mondataira tombol és tapsol. Tehát van még taps s lelkesedés ama hősi ének számára is, amit az emberi akarat énekel az eget felé. Hogy motorzaj és propellerzúgás kíséri ezt az éneket a villám és a jégeső szféráiban vagy a csend zümmög körülötte egy tudós műhelyében, ahol görcsövek ezer lehetetlen kísérlete után ezeregyedszer is nekimegy az emberi szívósság, hogy például a rákbetegség gyógyítását megtalálja — oly mindegy. Ki tud még róla, hogy a hírhedt Borgia a pápai trónon, VI. Sándor Aragoniai Ferdinándnak és feleségének, Kasztíliai Izabellának 1492-ben a katolikus hit buzgó védelméért a „Katolikus fenség” címet adományozta. És ki tud arról, hogy ugyanebben az évben a buzgó katolikus felségek kikérgették a zsidókat Spanyolországból, akiket ma a spanyol republika négyszáznegyven év után visszadezseget? Minderről ma már alig tud valaki. De mindenki tudja, hogy a nevezetes évben kezdődött az ujkor, de nem Katolikus Ferdinánd hitbuzgósága következtében, de mert egy törhetetlen akaratu génuai hajós, akit Izabellának később hála-ból láncokba verettek, épp 1492-ben fedezte fel Amerikát. A szent officium és a római inkvizíció cselekedeteiről is edeskevest tud a világ anno 1633-ból. De Galileiről mindenki tud s akár mondta, hogy „Eppur si muove”, akár csak titokban mente elgondolni, miután a Santa Maria Sopra la Minerva templomban ünnepélyesen visszavonta forradalmi tanait, a föld mégis csak mozog és a galileik óta mozog. Ezt Wiley Post is bizonyíthatja, mert őalóla hétszer fordult ki a föld, mielőtt a nyolcadik napon visszaérkezett. Az újvilág felfedezőjét megegyeszer láncokba lehet veretni, Galileit megegyeszer máglyára ítélni, de a tényeken, hogy Amerika már itt van, hogy a föld mozog és hogy vannak nemesebb emberi akaratok is, mint azok, amelyek a gondolatot autodafére küldik s az időt megállítják, jótánnit se változtat. A gondolat elvégzi a munkát s az új világ az inkvizítorok ellenére is itt van.

A franciáknak is tetszik az a Balkán-Locarno, amelyet Mussolini és Gömbös most kovácsolnak

Ismét Grandi lesz az olasz külügyminiszter

A Duna-probléma megoldásának már csak Benes és a kisántánt az akadály

Róma, július 27.

Gömbös tegnap éjszaka tizenkét órakor megérkezett Rómába.

Hőry András kvirináli követ Bolognáig a magyar miniszterelnök elé utazott és már a vonaton megtárgyalta Gömbös a követtel különböző problémákat, amelyeknek kérdésében szerdán Mussolinivel kell tanácskoznia.

A római pályaudvaron Mussolini személyesen fogadta magyar vendégeit. A pályaudvaron nagyobb tömeg jelent meg, amely lelkesen tüntetett Gömbös és Magyarország mellett.

Gömbös a magyar követségen kapott szállást, míg Kánya Kálmán külügyminisztert a Palace szállóban helyezték el.

A pályaudvari fogadtatásról szóló jelentés szerint Mussolini legbizalmasabb tanácsadói, Luvich és Aloisi társaságában várta a magyar vendégeket. A pályaudvaron az olasz hadsereg főparancsnoka és Róma polgármestere is megjelent.

AZ ELSŐ TANÁCSKOZÁS

Az előzetes program szerint Gömbös délután tíz órakor találkozott először Mussolinivel. Ennél a találkozásnál jelen volt Kánya Kálmán külügyminiszter is. A szerdai egész nap tanácskozásokkal telik el, amelyet Suvich olasz külügyi államtitkár és Gömbös magával vitt szakértői folytatnak.

A Tribuna, a Giornale d'Italia, a turini Stampa és a többi olasz lapok igen melegen foglalkoznak a magyar miniszterelnök római látogatásával. Ezek a lapok rámutatnak arra, hogy a magyar külpolitika vezérmotívuma az olasz-magyar barátság. A négyhatalmi paktumból folyóan, — mondják az olasz lapok, — Európa sorsa jelenleg Mussolini kezében van és ezért jelentős Magyarország római látogatása. A Stampa szerint Gömbös látogatása kétségen kívül világosságot derít Közép-, Kelet- és Délkelet-Európa jövődjére vonatkozólag. Az a remény, — mondja a lap, — hogy ezek a népek most majd összeműködnek, amely összeműködés elé mindenkinél reménységgel kell tekinteni.

A francia diplomácia is nagy jelentőséget tulajdonít Gömbös római utazásának.

Az Intransigeant szerint Gömbös, Kánya és Mussolini tárgyalásai a balkáni Locarno körül mozognak.

A balkáni Locarno megteremtése régi terve az olasz diplomáciának és most, hogy a problémát Titulescu ismét felvetette, csak Róma régi vágya teljesült, amikor Magyarország, a balkáni Locarno nagy akadály, ebben a kérdésben ugyancsak tárgyalni hajlandó.

Nagyon érdekes még ezzel kapcsolatban az a hír is, hogy a legtöbb olasz lap ma reggeli száma magyarnyelvű cikkel köszönti Gömböst. Ezek a cikkeik oda konkludálnak, hogy Magyarország jobb sorsot érdemel, mint a milyenben jelenleg van.

A DUNAMEDENCE ÉS BENES ELLENTÁLLÁSA

A francia lapok nap-nap mellett szélesen és alaposan foglalkoznak a Dunamedence államainak problémáival. Ma a L'Ordre-ben Claude Bourde ír hosszabb tanulmányt. Kifejti tanulmányában, hogy Franciaországnak meg kell segítenie Ausztriát, mert a németek keleti előnyomulásának csakis az önálló,

független és gazdaságilag megerősödött Ausztria állhat ellent. Kifejti továbbá, hogy Franciaországnak elő kell mozdítania Ausztria és Magyarország vámunióját is, még akkor is, ha a kisántánt spiritusz rektora, Benes, ezt a vámuniót ellenzi is. Arra, hogy az osztrák-magyar vámunióra szükség van, — mondja tovább a cikk, — Benes is rájön majd egyszer, de félő, hogy mire ennek a szövetkezésnek szükségessége a cseh külügyminiszter ráeszmél, már késő lesz.

Benesnek, — mondja végül a cikkíró, — rá kell eszmélni arra, hogy sokkal kellemesebb szomszéd a vámunióba egyesült Ausztria és Magyarország, mint a hitlerista Németország, amelynek területe — ha ez az unió létre nem jön — Ausztriával előbb-utóbb megnövekedik.

GRANDI AZ OLASZ KÜLPOLITIKA ÉLÉN

Néhány nappal ezelőtt jelentette a B. L., hogy Gazerza olasz hadügyminiszter tárcájától váratlanul lemondott. Azt is jelentettük, hogy a lemondott hadügyi tárcát maga Mussolini vette át.

Az Evening Standard ma azt jelenti, hogy az olasz hadügyminiszter lemondásával az olasz kormány összetételében lényeges és jelentős változások lesznek. A legfontosabb változás az lesz, hogy Grandi jelenlegi londoni nagykövetet állásától felmentik. Grandi visszatér Rómába és ismét visszakapja a külügyi tárca vezetését.

Az Evening Standard jelentését olasz sajtóirodák még nem erősítették meg.

Európa buza fogyasztói nem akarnak elég terményt átvenni

A tengerentúli buza termelők keveslik az európai fogyasztási ajánlatot

London, július 27

A buza fogyasztó és buza termelő államok képviselői kedden Londonban ismét tanácskoztak. Ez alkalommal a fogyasztó államok ismét közölték, hogy mi az a legnagyobb mennyiség, amelyet a buza termelő államoktól átvehetnek. Ez a maximális mennyiség a buza termelő államokat, különösen a tengerentúli buza termelőket nem elégitette ki.

A buza termelő államok az ultimátum vétele után külön tanácskozásra gyűltek össze és a tárgyalások eredményeként új

javaslatokat terjesztettek a buza fogyasztó államok delegátusai elé. Az új javaslatokat illetően a fogyasztó államok képviselői nem nyilatkoztak, hanem ezeket az újabb javaslatokat kormányaik elé terjesztették.

Londonban egyébként az a hír van elterjedve, hogy a termelő és fogyasztó államok nem tárgyalnak tovább. Legközelebb csak egy év múlva ülnek ismét össze és a terménymennyiségek átvételének részleteit majd a Népszövetség égisze alatt beszélnek meg.

A napokban aláírják a francia-orosz katonai szerződést

A francia és lengyel hadiipar ellátja Oroszországot is Litvinov nem akar Trotzki-val találkozni

Páris, július 27

Jelentette tegnapi számában a B. L., hogy Trotzki, Litvinov és Tardieu a Marseilles melletti tengeri fürdőben tartózkodnak. Ehhez a hármas nyaraláshoz a világsajtó a legmerészebb kombinációkat fűzte már.

Mai jelentéseink szerint ezek a kombinációk Litvinovot nagyon kellemetlenül érintették és ezért a mai napon elutazott, nehogy Trotzki-val találkozzék és ez eset leg diplomáciai bonyodalmakra adjon okot.

Vannak olyan jelentéseink, hogy Litvinov társaságában még egy orosz politikus volt, aki Stalin bizalmasa. Ez a politikus nem utazott el és így feltételezik Párisban, hogy a közvetítő útján fog Trotzki és

Stalin tárgyalni.

Ide tartozik az a szenzációs jelentés is, amely szerint a francia-orosz katonai szerződés aláírása már csak napok kérdése.

Ezt a jelentést a londoni Daily Express közli, mely arról is hírt ad, hogy a szerződést francia-lengyel katonai szakértők dolgozták ki.

A szerződés állítólag atekintetben is intézkedik, hogy a jövőben úgy a francia, mint a lengyel hadiipar hosszulejárata kihtelezés mellett hadianyagokat és felszerelési cikkeket szállít Oroszországnak.

Az angol lap megállapítja, hogy ennek a francia-orosz katonai szerződésnek éle kifejezetten Németország-ellenes irány-

Schmitt MacDonalddal tárgyal

London, július 27.
Néhány nappal ezelőtt jelentette a B. L., hogy Schmitt az új német gazdasági miniszter a londoni világ gazdasági konferencia záróülésére ugyancsak Londonba utazik. Schmitt már meg is érkezett Londonba és tegnap este egyórás tanácskozást folytatott MacDonalddal. A tanácskozás anyagáról nem adtak ki jelentést.

A hadirokkantak jajkiáltása

Nagyszalonta, július 27.
A nagyszalontai hadiárva-, hadirokkant- és hadiözvegyek elhatározták, hogy még egy kísérletet tesznek kiszabadulni abból a rettenetes helyzetből, amelyben vannak. Emlékiratokat szerkesztettek, aláírták azokat s aztán elküldték a lapokhoz, képviselőknek.
— Tegyetek valamit az érdekünkben, különben éhen halunk!

Az emlékirat hivatkozik arra a törvényre, amely a Monitorul Oficial 1932. szeptember 10-iki, 212. számában jelent meg. A törvény címe: „A háború tartama alatt teljesített szolgálatban szerzett bejegyzések és munkaképtelenségek oltályozása és nyugdíjazása”. Ennek a törvénynek a hatodik szakasza kimondja, a 37. szakasza pedig megerősíti, hogy 1933. január 1-től a megállapított teljes nyugdíjat kell folyósítani a hadirokkantaknak, hadiárva- és hadiözvegyeknek. Igaz, van kibuvó is a törvényben. A 37-ik szakasz egyik bekezdése 1936-ig ad határidőt a kormányának a törvény teljes alkalmazására. Ez azonban, amint a törvényből később kitérünk, nem vonatkozik a nyugdíjösszegek kifizetésére, vagy vizsgatartására.

A nyugdíjak felemelése 1936-ban is jól fog esni majd, az kétségtelen. „Mi azonban, — írja az emlékirat, — most éhezünk, most nyomorgunk és ki tudja mi lesz velünk 1936-ig. Kérjük, higgyék el, hogy túlnyomó részünk egy darabka kenyérrel sem lát, apró gyermekeinkkel együtt, napjában csak legalább egyszer.

Havi 100 lejből kell megélniük családjuknak, munkaképtelen embereknek, vagy éppen olyanoknak, akik tudnának dolgozni, de nem kaphatnak munkát. A kormányának meg kell hallania ezeket a jogos és keserű panaszokat, a képviselőknek pedig mindent el kell követniük, hogy kinyissák a kormány fülét a panaszok meghallására.

Két katonatiszt kinos botránya Kolozsváron

Egyik kapitány féltékenységből összeverte a másik kapitányt

Kolozsvár, július 27.
Kolozsvár kellős közepén, az „Óvárban”, kedden este kinos botrány játszódott le, amelynek csakhamar népes közönsége támadt. A járőrök nem kis megütközésekkel szemléltek az épületes jeleneteket, amelynek során egy aktív kapitányt annak rendje és módja szerint elagyabugyálták.
Gheorghiu kapitány este 7 és 8 óra között együtt sétált Ignatiu nyugalmazott kapitánynak a feleségével. Ignatiut, aki véletlenül szembetalálkozott velük, végtelenül felháborította, hogy felesége Gheorghiuval sétál.

Botjával a kapitánynak rontott s ütlegelni kezdte.

Gheorghiu egy közeli kalapüzletbe menekült a zuhogó ütlegek elől, de üldözője ide is követte s tovább üttötte. A szorongatott helyzetben lévő kapitány ekkor a „Kispipa” nevű korcsmába szaladt, ahol folytatódott a verekedés. A küzdő felek valamennyi ablakot betörték, majd Gheorghiu véres arccal egy közeli épületbe menekült, ahol rázárták az ajtót s így az utcai háború is végetért.

A kinos botrány szereplői később önként jelentkeztek a rendőrségen. A verekedésnek állítólag családi előzményei vannak.

Véres arató-ünnep két halottal

Szekszárd, július 27.
Madocsa község lakossága kedden arató ünnepélyt rendezett, amelynek bensőséges hangulatát csakhamar váratlan események bontották meg.

Az ünnepségen néhány csendőr is megjelent, akik felfedezték, hogy egy Márkus Szabó János nevű szökött fegyenc a résztvevők közé vegyülve, az egyik házban tartózkodik. A csendőrök a fegyvenchez léptek, aki

közéledtükre kirántotta revolverét és feléjük lött. A golyó az egyik csendőrt

el is találta, aki nyomban holtan rogyott a földre.

A csendőrök ekkor taktikát változtattak s a ház elé kerülve, az ablakon keresztül vizsgázták a lövöldözést, amely tragikus következménnyel járt. Az egyik csendőr golyója halálosan találta Földesi István 27 éves legényt, aki rövid kioldás után kiszövedett.

A csendőröknek hosszas harc után sikerült elfogni az elszántan védekező fegyencet, akét vasraverve átadtak feletteseiknek.

Mesterséges gyermekei születtek egy sanfranciskói asszonynak

London, július 27.
A Daily Express amerikai jelentése szerint fantasztikus vallomás hangozott el a sanfranciskói bíróság előtt egy vagyonjogi perben. Mers. Ware Hommel sanfranciskói asszony, aki kétszer ment férjhez és akinek első házasságából két gyermeke született, a bíróság előtt azt állította, hogy gyermekei nem első férjétől származnak.

Csak névleges házasságot élt első férjével, aki beteg volt. Miután mind a ketten gyermeket akartak,

férje beleegyezett abba, hogy egy detroiti orvosi laboratóriumban „mester-

séges” megtermékenyítés útján tegyék lehetővé az asszony számára a gyermekalkadást.

Ez meg is történt, még hozzá kétszer. Ilyen módon született az asszony két lánya, az 5 éves Jane és a 13 éves Gail. A két leány, akiket a perben

„szintetikus” gyermekeknek nevezték, szintén megjelent a tárgyalóteremben, igen jól fejlett, erőteljes, egészséges leányok. Minthogy az asszony első férje már régen meghalt, a legfontosabb bizonyítótan hiányzik: a detroiti orvosi laboratórium azonban még létezik és feljegyzéseiben megvan a nyoma a különös műletnek.

Röpcédula-zápor Voralberg felett

Bécs, július 27.

A német-osztrák repülőgép-propaganda háború nem akar lecsendesedni. Tegnap Voralberg egyes városai felett ismét német repülőgépek jelentek meg és Dollfuss gyalázó röpcédulákat szórtak szét. Az egyik ilyen röpcédula azt a beszédet tartalmazta, amelyet Habicht a müncheni rádióban mondott. Ezt a beszédet az osztrák vevőállomások nem hallhatták, mert az osztrák leadó a müncheni adót zavaró hullámokkal lehetetlenné tette. A röpcédulák útján közölt beszéd természetesen élesen támadja Ausztriát és felszólítja az osztrák nemzetiszocialistákat, hogy Dollfuss uralomnak vessenek véget.

Az osztrák kormány az újabb röpcédula támadással kapcsolatban ismét arra utasította a berlini követét, hogy a nemzetközi jognak ilyen súlyos megsértéséért tegyen panaszt a berlini kormánynál.

Nem exhumálják a temesvári rendőrfogda halottját

Temesvár, július 27.

A temesvári rendőrségi fogda szerencsétlen halottja körül nem tisztul, hanem még nő a kavarodás. Mára már az sem biztos, hogy a gyanús körülmények között kiszövedett és a még gyanúesőbb körülmények között olyan meglepő gyorsan elhantolt fogoly valóban azonos-e Encsel Mórral, akinek öccse Temesvárra utazott és kérte az elhunyt kihantolását.

Érdekes, hogy a temesvári ügyészség sem siet a dolog tisztázására. A kihantolásra vonatkozó kérést visszautasította az illetékes ügyész, mire Encsel újabb kérés adott be, most már egyenesen a főügyészhez s kérte, hogy egyelőre legalább a személyazonosság megállapítása érdekében rendelje el a holttest kihantolását, hiszen ebben a pillanatban senki sem tudja, hogy tulajdonképpen ki akasztotta fel magát a rendőrségi fogdában s kit temetett el a rendőrség olyan meglepő gyorsasággal.

Jellemző az is, hogy a rendőrség semmiféle nyilatkozatot nem ad ki a kérdésel kapcsolatban s ez a titkolózás még csak dagasztja azokat a rémhíreket, amelyek a közönséget egyre nagyobb borzongásban és felháborodásban tartják.

53

Jamási Áron

Ábel a Társadalomban

— A rendőrség! — felelte románul egy hang.

Erre összenéztünk hárman s egy kicsi ideig csendben voltunk. S akkor a komisszárnak, áldja meg őt az Isten, pompás terv született meg a fejében. Hamar felvette a rangos rendőrségi zubbonyt, a kondor hajsapkát pedig a fejére huzta. Azzal odament az ajtóhoz és nagybátran kinyitotta.

Egy rendőr állott ott, nagyon felbőszülve, a háta megett pedig a sérelmes szakállas zsidók.

— Ez volt! — mutatott a komisszárra az egyik szakállas s a következő pillanatban már huzta is a rendőr a komisszár arcára a pofot. De erre a komisszár is lekapta a hajsapkát e fejről s avval kezdte pofozni a megtevérd rendőrt, aki most egyet se ütött vissza, hanem térdre ereszkedett s bocsánatért kezdett könyörögni. A komisszár neki meg is bocsátott, de csak akkor, amikor már úgy elfáradott volt a verésben, hogy egyebet nem tudott tenni, csak megbocsátani.

Amíg a verekezés tartott, az alatt én szakítottam időt arra is, hogy a zugolódó zsidókat szemmel tartsam. S bár igaz és való, hogy a szenvedés nemesíti a vallásos lelket, közülük mégsem jelentkezett egy sem, aki verést kért volna magára, vagy félretaszította volna a rendőrt, hogy más is nemesedjék lelkileg. Inkább az ellenkező dologban voltak serények, vagyis ki ahogy tudott, elfutott.

En magam is szinte pogányul kerültem ki a dologból, mert amikor minden lezajlott, a komisszár csak azzal büntetett meg, hogy rámkialtott:

— Látod-e, te gazember helyetted kaptam ezt a pofot!

— Az Isten fizesse meg a jóságát — mondtam.

Blanka ezen jót nevetett s akkor a nap felkelt.

A komisszár elment haza s mi ketten maradtunk. Ez az apadás azonban nem sokat segített rajtam, mert most a mezatlenségem kezdett akkora szerepet játszani, amekkorát még a komisszár sem játszott.

— Dobb le már azt az ágytakarót! — mondta Blanka.

— Bocsánat — feleltem, — de ez nem ágytakaró, hanem Ábel-takaró.

— Dobb le annál inkább!

Erre én mégjobban magamra csavarogtam a takarót s így szóltam:

— Még egy kis ideig magamon tartom.

— Meddig? — kérdezte Blanka.

— Csak addig, amíg a házasság megkötetik!

Blanka mérges lett és befelé fordult az ágyban, hogy ne is lásson engem. És úgy folytatta mozdulatlanul a fekvést, hogy aluvó leánynak lehessen látni. Én arra használtam fel ezt a lengedező csendet, hogy kidugtam a fejemet az ajtón és lesekkelni kezdtem a zsidók felé. De éppen jókor, mert egy kicsi idő múlva a ruhám is kikivánczolt odaát a szobából, vagyis darabonként és egymásután kirepült a burjános udvarra. Most már csak azt vártam, amíg kellő bátorságot nyerek s azt, mint szemérmességem jutalmát, nemcsakára el is nyertem. Kisompolyogtam tehát a konyhából s macskás lapulással összeszedtem a ruháimot, azokkal vizsgáltam s béké a Garmada ur szobájába, s tíz perc múlva már ott állottam megint a Blanka ágya mellett s így szóltam:

— Itt a vőlegény, Blanka kisasszony!

Blanka nyújtózott egyet, aztán felém fordult és szemrehányással rám tekintett.
— Most már mehetsz a fenébe! — mondta.

— Én szót fogadtam neki és bementem a Garmada ur szobájába, ott leültem a borszékbe és tanulmányozni kezdtem az újságokat. Még egy cigarettára is rágyújtottam, hogy nagyobb tudós legyek az uri dologban. S én úgy kitarítottam ebben a borszékben, hogy egyszer megnyitott az ajtó s hát Garmada ur lépik bé rajta.

— Na, mi az, urfi? — kérdezte.

— Én illendően felálltam és így szóltam: — Bocsánat, nagyságos ur, csak ezeket az újságokat tanulmányoztam.

— Jól tetted — felelte Garmada ur.

— Hát mit találtál bennük?

— Én sokmindent s közöttük egy érdekes történetet is a vallásos zsidók életéből.

Garmada ur letette a kalapját, a botot s a kestyűt, aztán leült a diványra és így szólt:

— S mi volt az az érdekes történet?

— Az valahol Szigeten történt — mondtam neki. — S benne a főbűnös egy tekerő szekely fiu, aki egy este belopzkodott valahogy a vallásos zsidók szállására s az ember nem is képzelné, hogy milyen fortélyosan! Ugyanis előbb szakállat ragasztatott magának s szép kondor hajat a füleihez s így nem is lehet csodálni, hogy a jámbor öregek nem ismerték fel benne az idegent. Hanem az Isten felismerte és kiderítette mégis a dolgot, mert a reggeli fürdésnél, amikor a hivatlan fiu került a szent kádba, akkor a kád egyszerre szétvetette magát s a víz pedig elvitte a fiu álláról a csalo szakállat s a többi aztán lehet gondolni. A fiut megfogták s most nagyban tanakodik két rabbi, hogy mit csináljanak vele...

Itt elhallgattam s vártam, hogy Garmada ur mit szól. Ő megismogatta a homlokát, majd a tenyerébe hajtotta fejét s csak ennyit mondott:

— Ugyilátszik, rossz volt a kád.

— Jo-jó, de a fiunak büntetés jár! —

szorítottam a markomat.

Garmada ur megint gondolkozott, aztán kijelentette:

— Nem árt a tapasztalat egy-egy kereszténynek sem.

Nekem ennyi is elég volt s a többi az Istenre bízom. Magam pedig elmentem, hogy szokás szerint a friss újságokat megvásároljam. Mentemben még futólag megcsodáltam Blankát, aki éppen öltözött s elhatároztam, hogy ezért az ártatlan örömeért virágot fogok neki hozni.

Amikor megvettem az újságokat s azokkal a hönym alatt jöddögéltem hazafelé, hát kit látok az egyik kávéház tornácán? Nem mást, hanem Kerekes urat! Ott ült egy asztalnál s felszimmel újságot olvasott, a másik félle pedig a reggeli járőröket nézegette. Odamentem hozzá és így szóltam:

— Jó reggelt a magyar vezetőnek!

— No, mit akarsz? — felelt vissza Kerekes ur.

— Én semmit.

— Az nem sok.

— Az nem, amikor így függelékben van az ember.

Kerekes ur megsértődött.

— Ki van függelékben? — kérdezte.

— Hát maga!

Nyelt egyet Kerekes ur és azt mondta:

— Hamar ellégy innét, mert leleplezlek, hogy mekkora csalo vagy!

Egy kicsit tovább húzódtam és azt feleltem neki:

— Jól kezdi a hivatalt, Kerekes ur!

Csak osztán ügyeljen, mert mindennap nagyobb s nagyobb kell hazudni!

Nem szökhettél rám, mert az emberek től is tartani kellett, de másrészt azért sem, mert hamar eljöttem onnét. Fűtő-

részttem és nagy jókedvvel szépeket gondoltam a világról, az emberekről és a szerelemről. (Folytatása következik)

A londoni konferenciát csak november elsejéig napolják el

Franciaország nyolc évig fegyverkezését még korlátozni sem akarja

Előbb dollárstabilizáció és csak azután — hadiadósság

London, július 27.

A világgazdasági konferencia elnöki irodája tegnap este másfél óráig ülésezett. Az elnöki iroda bizottsága kimondotta, hogy a világgazdasági konferencia legközelebbi összehívását egy bizottságra bizza, amely az elnök beleegyezésével a konferenciát bármikor egybehívhatja. Hull amerikai delegátus azt javasolta, hogy ennek az összehívásnak november elsejéig ismét meg kell történni. Ezt az amerikai javaslatot a bizottság elfogadta.

A világgazdasági konferencia záróülésének most már mi akadályai sincs. A záróülés csütörtökön reggel tíz órakor kezdődik. A záróülésen nemcsak MacDonald szólal fel, hanem nagyon sokan a nagyhatalmak delegátusai közül még.

Hir szerint a záróülésnek forradalmi epizódja is lesz, amennyiben Cox amerikai delegátus ezen az utolsó ülésen váratlan tartalmu javaslatot terjeszt elő.

A DOLLÁRSTABILIZÁCIÓ ÉS A HADIADÓSSÁGOK

Ami az európai államok háborús adósságait illeti, érdekes és váratlan fordulat történt ebben a kérdésben is.

Roosevelt ugyanis e kérdésben olyan nyilatkozatot tett, hogy a háborús adósságok rendezésével ezidő szerint foglalkozni nem akar.

Előbb, — mondotta Roosevelt, — Amerika gazdasági programját és terveit akarja megvalósítani, majd csak azután tér át az európai adósságkomplexum kérdésének rendezésére. Roosevelt szerint a dollár áringadozása most amúgy is drasztikusnak befolyásolná minden megegyezést és ezért az európai adósságok kérdésében való egyezményrel legelőbb is addig kell várni, amíg a dollár ismét — valamilyen módon — stabilizálódik.

Roosevelt nyilatkozata az európai államoknak nem kellemes. Szerették volna az európai adóshatalmak ezen a problémán is tultenni, hogy megfelelően kalkulálhassanak és tudják végre azt, mennyi az az összeg, a melyet végeredményében Amerikának fizetniük kell.

A FRANCIA NYOLCÉVES LESZERELÉSI PROGRAMM

Henderson, a leszerelési konferencia elnöke, ma hosszabb nyilatkozatot adott a Daily Heraldnak, amelyben összefoglalóan beszámolt azokról az eredményekről, amelyeket európai körutja során elért.

Henderson elmondotta, hogy egy néhány kérdésnek ennek az utjának során komoly eredményeket ért el. Így mindenekelőtt az egyes államok egyre inkább azt a nézetet vallják, hogy az állandó sorkatonaságot mielőbb kell átalakítani, ugyancsak hajlandóságot mutatnak arra is, hogy a támadó fegyverek karakterét és kaliberét kölcsönösen meghatározzák. Elmondotta Henderson ezután, hogy a támadó fél fogalmának orosz értelmezését szinte valamennyi európai állam hajlandó átvenni és elfogadni és az ellen sem tiltakoznak már, hogy az egyes államok fegyverkezését automatikusan nemzetközileg a többi államok ellenőrizzék. Henderson szerint a magánfegyvergyárak ellenőrzése kérdésében is meg lehetne állapodni, de minden megállapodás attól függ, hogy a német-francia fegyverkezési ellentétet sikerül-e megegyezést teremteni.

Itt az a helyzet, hogy Franciaország egyelőre hallani sem akar a leszerelésről.

Készen mutatkozik azonban Franciaország arra, hogy kétszer négy év alatt korlátozza fegyverkezését. Ennek is azonban az a feltétele, hogy Németországban tünjön el az ugynevezett birodalmi védőrség, a fegyverkezést

világszerte nemzetközi ellenőrzés alá helyezték és szüntessék meg a félig kiképzett és voltaképpen katonai jellegű formációkat.

Amennyiben ezeket a francia előfeltételeket teljesítene, abban az esetben Franciaország arra kötelezné magát, hogy az első négy esztendőben nem szerez be új hadianyagot, a második négy esztendőben pedig egy korlátozza fegyverkezését, hogy a nehéz ágyukat és a 16 tonnánál nagyobb tankokat kiküszöbölje.

Ezt a korlátozási programot is csak az esetben hajtaná végre Franciaország, ha Németország egyáltalában nem épít tankokat és a 10,5 centiméternél nagyobb ágyuk használatáról is lemond.

Henderson ezeknek a követeléseknek ismertetése kapcsán megállapítja, hogy a németek ezeket a feltételeket el nem fogadhatják.

Rögtön szemléltető módon is demonstrál Franciaország. Párisi jelentések szerint augusztus elsején Metznel hatalmas légihadgyakorlat lesz. Ezen a gyakorlaton az egész francia légihaderő résztvesz. A támadás célja Metz.

A várost magát négy repülőezred, tíz fényszóró osztag és számos elhárító üteg védi.

Nyolc évig — így Páris! — kell ez a hadsereg.

Egy kis illusztráció

A kaliforniai partokon lezuhant egy bombavető repülőgép

Newyork, július 27.

Borzalmas szerencsétlenség történt a kaliforniai partokon, ahol egy bombavető ismeretlen okokból lezuhant.

A szerencsétlenül járt repülőgépen hét

személy ült, akiket a felrobbanó bombák darabokra szakítottak.

Egy kis illusztráció a jövődő háborúból.

Németországban megjelent a sterilizációs törvény

Anglia is sterilizálni akar

Berlin, július 27

Németországban ma megjelent a sterilizációs törvény.

E törvény rendelkezése szerint azok, akik gyengeelméjűek, tébolyodottak, epileptikusok, vitustáncban szenvedők, örökölhetően vakok, vagy süketek, iktikusok, elnyomorodottak, vagy súlyos alkoholisták, akaratuk ellenére is sterilizálhatók.

A sterilizációt az illetékes bíróság mondja ki és rendeli el.

A törvény csak 1934 január elsejével

lép hatályba.

Ugyancsak ide tartozik az a londoni jelentés, amely szerint az egészségügyi minisztérium a londoni orvosszakértőkkel tanácskozást kezdett.

Az angol kormánynak ugyanis az a terve, hogy mindazokkal szemben, akik agydefektusban szenvednek, bevezeti a kényszersterilizáció rendszerét.

Amennyiben az orvosszakértők megfelelő javaslatot tesznek az idevonatkozó törvény rövidesen az angol parlament elé kerül.

Az irredenta menetrend

A vasut saját hatáskörében elkoboztatja a Hermes-féle menetrendet

Brassó, július 27.

A CFR vezérigazgatósága tegnap este rendeletet küldött az ország összes állomásai újságelárusítóinak, amelyben megtiltja, hogy a Hermes menetrend legutóbbi kiadását árusítsák. Ugyanakkor a rendelet felhatalmazza az állomások vezetőit, hogy a forgalomban levő menetrendeket elkobozzák.

A példa nélkül álló intézkedés mögött az irredentizmus álúriugye húzódik meg. A Hermes menetrend brassói kiadói ugyanis évente négyyszer jelentetik meg ezt a menetrendet román, magyar és német nyelven. Februárban a menetrend piros, májusban zöld, augusztusban narancssárga, októberben pedig kék keretben jelenik meg a menetrend, amely időszaki folyóiratként szerepel és szabványos lapengedély alapján kerül forgalomba.

A májusi számnak a kerete zöld volt, a címlapon pedig a Palma cipősarok egy piros és fekete színekből összekombinált hirdetését rakták föl. Az oldalon azonban a zöld keret kívül van fekete és kék szín is.

A vasutigazgatóság azonban úgy találta, hogy a címlap a magyar nemzeti színeket is ábrázolhatja, ami viszont irredenta propagandát szolgál és így a menetrend forgalmazása az állam biztonságát veszélyezteti. Az irredentizmust bogarászó vasuti vezetők

azonban nem akarták észrevenni, hogy a címlapon, mint mondtuk, más színek is vannak és még a legelfogultabb szem is legfeljebb az olasz nemzet színeit vehetné ki, ha a színeket külön-külön egymás mellé rakja.

A sajtótörvény értelmében ugyanis bármilyen sajtóterméket az ügyészség előzetes jóváhagyásával lehet csak elkobozni. És, ha erre ügyészségi engedély volna, akkor sem hivatalos az elkobzásra a vasuti közegek, hanem a sziguranca, vagy a rendőrség emberei.

A példátlan tulkapással kapcsolatban kérdést intéztünk a menetrend brassói kiadóihoz, akik kijelentették, hogy eszük ágában sem volt irredenta propagandát folytatni, annál kevésbé, mert a menetrend az Okiráltságba is jár, ahol pedig bizonyára nem vennék, ha piros, fehér, zöld borítékkal látnák el. Ettől eltekintve pedig kilenc év óta így csinálják a menetrendet, anélkül, hogy bárki is belékapaszkodott volna.

A vasut tulkapásával és a törvénytelen elkobzással kapcsolatban sikerült megtudnunk, hogy a legújabb „irredenta botrány” mögött üzleti érdek húzódik meg. A vasut ugyanis az elmúlt hónapban saját menetrendet adott ki egy nyelven.

Hogy a háromnyelvű menetrend terjesztését megakadályozza, az irredentizmus könnyen elűthető vadját használta fel.

Cadum szappan

Cadum szappan gyökeresen megújítja a porusokat, tonifikálja a bőrfelületet és fenntartja rugalmasságát és üdőségét. Cadum szabad lúgtól mentes, tehát sohasem irritálja a bőrt, még a csecsemők oly érzékeny bőrét sem. A hosszú szárítás minden nedvességet kivont belőle, úgy, hogy az utolsó darabkáig felhasználható.

Kapható gyógyszerárakban és drogériákban

Azt azonban elfelejtik, hogy ezt a menetrendet Brüsszeltől Konstantinápolyig, tehát egész Középeurópában, az összes menetjegyirodák árusították, mert a német nyelven keresztül mindenki tájékozódhatott a romániai vonatok közlekedéséről. Most azonban úgy a beföldi közönségre, mint a külföldiekre, egy nyelvű menetrendet akarnak rákötöztetni.

Nem fontos, hogy a vasut üzletfeleit kiszolgálják.

Nem fontos semmi, csak a hazug és buta irredenta vád.

Agyonlőttek két német kommunistát

Landsberg, július 27.

A rendőrség letartóztatta Rudolf Erich és Gustav Erich kommunistákat, akiket éppen akkor fogtak el, amint el akarták hagyni az ország területét. Az elfogott kommunisták szökést kíséreltek meg, mire utánuk lőttek. A menekülő holtan estek össze.

Az agyonlőtt kommunisták voltak egyébként azok, akik Liepsch Ernő náci-vezért meggyilkolták.

Kétmillió végrehajtás Braila városa ellen

Bukarest, július 27

Paunescu Lazar ügyvédet, a brailai városháza jogügyi osztályának vezetőjét két évvel ezelőtt elbocsátották állásából. Az ügyvéd pert indított a város ellen. A pert a legfelsőbb fórumon, a Semmitőszéken is megnyerte. A várost kötelezték, hogy 2 millió lejt fizessen az ügyvédnek és helyezze vissza állásába. Tekintve, hogy ez mindmáig nem történt meg, Paunescu a jogerős ítélet alapján végrehajtást vezetett a város ellen és lefoglaltatta Braila minden jövedelmét addig, amíg a megítélt 2 millió lejre teljes értékű fedezet lesz.

— Ischiásnál egy pohár természetes „Ferenc József” keserűviz reggel éhgyomorra véve előmozdítja a gyomor és a belek működését s könnyű székletet biztosít. Orvosi tapasztalatok dicsérik a Ferenc József viz azon kitűnő hatását, amelyet vese-, hólyag-, prostata- és végbél-bajoknál is kifejt.

A vonat elé vetette magát egy vasuti nyugdíjas

Bukarest, július 27

Kedden este Pitești állomás közelében a Bukarest felől érkező Simplon elé vetette magát Jugureanu D. nyugdíjas vasutas. A vonat kerekei teljesen széttrancsolták az öngyilkos vasutas fejét. A szerencsétlen ember tettének okát még nem állapították meg hivatalosan.

Autobusz-karambol hat sebesülten

Ploiesti, július 27

Súlyos autóbusz-szerencsétlenség történt kedden este 8 órakor a Baicoi és Ploesti közötti országúton.

A Ploesti felől érkező 1870 számú autóbusz, amelyet Constantin Mihalache vezetett, az egyik utkanyarnál teljes sebességgel belerohant a szembejövő 1986 számú ploesti autóbuszba. Mindkét kocsit felborult, a roncsok alól pedig hat súlyosan sebesült utast szedtek ki.

A sebesülteket a ploesti kórházban vették gondozás alá.

A medve is kibujik barlangjából,

HA MEG AKARJA TUDNI, hogy elment-e már a tél? Önnek nem is kell kijönnie a házából, mert minden nap házhoz viszik a Brassói Lapokat és annak hírdetéseiből mindent megtud.

Harc az új kőbaltáért

Szovjet-Oroszország tizenöt esztendeje nem maradt hatástalan. Az első évek nagy lendületében maga Európa, a konzervatív és reakcionárius Európa is félt tőle. Attól félt, hogy eszmévilága, társadalombölcselete és politikai irányvezetése áttérjed a kontinensre. Különösen a leninizmus napjaiban kopogtatott ez a világorradalom.

Európa bolsevizálódása azonban nem következett el. Talán nem is egészen Európa védekezésén mulott. Nagy része volt a világorradalom tüze hamvadásában annak is, hogy az orosz fújtató energiája alábbhagyott. Ha Lenin nem hal meg, talán nem csendesül el a világorradalom élesztésének szele sem. Stalin nem nézett többé a határokon át. Nekik fontosabb volt a szocialistaállam kiépítése, mint a forradalmasított világ felvázolása.

A lehiggadás folyamata ma már odaérkezett, hogy Oroszország tudomásul vette a tőle nyugatra elterjeszkedő kapitalista Európát és Európát „beranzsirozták” a tőle keletre feltárlt „ázsiai kísérletet”. Ma Oroszország az európai államok politikai testvére, sorstársa, bajtársa, sőt már szövetségese is. Európa nem fél többé a marxizmus világorradalmától és Oroszország sem reszket már az „imperalista és militarista” Európa intervenciók háborújától.

Legalább is így mimelik. Bátorságot és biztosságot mimelnek.

Ha nem állnának illetékesen magukat, Itália sem köthetne a Szovjettel barátsági, megemlékezési, kereskedelmi és egyéb jóindulatú szerződéseket és Herriot nem utazhatnék Moszkvába. Nemcsak azt tanultuk meg a világháború nyomán, hogy autarkikus gazdasági életet lehet élni, hanem azt is, hogy világnézetben, állampolitikában és társadalompolitikában sem lehetlenség ma már az autarkia. A gazdasági önállóságnak fegyvere a vám, a politikai és társadalmi önállóságnak pedig a katonai határ.

Beletródtunk valamennyien, politika, publicisztika és diplomácia egyaránt abba, hogy a föld népeit egymástól nemcsak tengerek, hanem filozófiai rendszerek is elválaszthatják. Ráeszméltunk arra, hogy ez az arasznyi emberöltő, amelyet élünk, nem kivételes fenomén. Egy ideig úgy kívántuk, hogy a mi korunk életében egy színű legyen a világ és egy sorsu benne az ember, de rájöttünk közben arra, hogy a történelem során sohasem álltunk egyszínű életet. Spanyolországban embereket vetett máglyára az inkvizíció, míg ugyanakkor a szomszédos Appenini-félszigeten undorral fordult el az egyház és inkvizíció borzalmaitól. És fordítva: mikor Itáliában a városállamok kiskirályai despotikus hatalmukban tobzódottak, egy kőhajítás odébb, Spanyolországot centrális erővé és expanzív világhatalommá növelte a központi hatalom.

Ugyanazon száz, vagy ötven esztendőn belül sokszínű tarkaságban élt és ellentétes irányba haladt az élet, a politika, a filozófia.

Miért ne élhetné ma is a szivárvány hét-színűnek tarka sokaságát? Miért bolsevizálja Oroszország Európát és Amerikát? És miért tartaná feladatának és kötelességének a kapitalizmus, hogy saját hitébe az orosz birodalmat visszakényszerítse?

És még egy lépéssel tovább: ki tilthatja meg Olaszországnak a fasizmust? És miért ne próbálkozzék most Németország a hitlerizmussal?

Joga van hozzá.

Mindenki úgy töri ki a nyakát, ahogyan éppen tetszik neki. És mindenki úgy fut be, amilyen szerencsés csillag alatt született. Elni mindenkinek joga van. Ami meg az élet formát illeti, az tisztán *gustus* dolga.

Oroszország 15 esztendeje éli a kollektív társadalom kísérletét és nem akadt senki, aki komolyan kövesse. Olaszország tíz éve fasizs. Mussolini államformáját sem majmolta le eddig senki.

Most Németország próbál új életet és úgy saját maga, valamint bámulói, egyre hangsúlyosabban azt követelik a szomszédoktól, a távolabbiaktól, Európától és Ázsiától, a földgolyótól, sőt talán az összes plánetáktól is, hogy valamennyien és azonnal „Heil Hitler!” kiáltanak.

Miért?

Vannak keresztények és kereszténynek, Mohamed-hívők és Mózes-hittűek, Napimádók és Buddha istenitők. Amiképpen a hit talán ezerféle képpel istent imádnak az embermilliók, ugyanúgy társadalmi és gazdasági életük hűbében is annyiféle hihetnek, ahány felé éppen parancsolják. És bár a világ sok százezer esztendő óta százmillióképpen vallotta a hitet, a politikát, a hatalom erejét és tisztetét, mégis a végén mindannyian egy helyre üdvözlünk. A végén mindig összetalálkoztak az Ember az Emberrel a jobb élet kialakult eredményeinek bölcsejénél.

A végén mindig átvesszük az — eredményt. Bevárja az élet, ki mi boldogságot és bátorságot csinál és mint hamu alól a pa-

razsat, kikaparja a sok számárság lávafo-lyamából a mákszemnyi bölcset, jót és igazat.

Most sem történik egyéb.

A kommunizmusból már Európában is kitetszik az állami beavatkozás helyénvalósága és a tervgazdaság célszerűségének majmolása, a fasizmusból is „átszipkázuk” lassan az érdekképviselési rendszer gondolatát, a kapitalizmusból is megtartotta egy a kommunizmus, mint a fasizmus, az egyéni szellem szabadabb társulásának lehetőségét.

Minden bizonnyal a hitlerizmusból is kell és marad is valami.

De csak csinálják ők végig a maguk — vesszőparipájukat. Mi meg közben végigcsináljuk a magunk — számárságait.

Ami marad, megmarad és fennmarad, az eredmény.

A végén, a külön utak és hitek eredőjéből, kikristályosodik a parányi összetevő, az új kőbalta, amellyel egyetlen lépcsőfokot ismét építeni lehet.

Halász Sándor

Tizennégy állam a dolgozó nők prágai kongresszusán

Prága, július 27.

A szenátus üléstermében 14 állam delegátusainak jelenléti-nyitották meg az

a nemzetközi női szervezethez a konferenciáját, amely a dolgozó nők gazdasági felszabadítását tűzte ki céljául. Ez a női szervezet munkaszabadságot és a férfiakéhoz hasonló munkafeltételeket követel a nők számára és azt hangoztatja, hogy

a munka szabályozásának és díjazásának csak az elévült munka minőségére szabad tekintettel lenni, nem pedig

arra, hogy a munkát férfi vagy nő végezte-e el.

A konferenciát Plaminek szenátor, Csehszlovákia ismert feminista vezére készítette elő a nők prágai nemzeti tanácsával egyetértésben és azon Csehszlovákia, Anglia, Franciaország, Bulgária, Ausztria, Belgium, Dánia, Finnország, Lettország, Norvégia, Svájc, Svédország, Ausztrália és az Amerikai Egyesült Államok vesznek részt. A megnyitó beszédet Chrystal Macmillan londoni ügyvédő mondotta. Ezután Flieger dr. csehszlovák követ olvasta fel Benes dr. külügyminiszter üdvözlését.

Ujra megpróbálják a gázfáklya eloltását Medgyes utcáit már nem világítják

Medgyes, július 27.

A medgyesi gázfáklya intenzitása és feszítőereje mindinkább növekedik. Az égő szonda közelében fekvő Bázna-fürdőben most azt tapasztalták, hogy az ottani földgázvezetékek feszítőereje csökken. A szakértők véleménye szerint attól lehet tartani, hogy

a báznai földgázvezetékek valamelyiken földalatti uton az égő medgyesi szondával állanak összeköttetésben és ezért óvintézkedéseket tettek, hogy az eset-

leges veszélyt elkerüljék.

Csüörtökön egyébként a második oltási kísérlet is végrehajtott. Motas gázdiktátor a helyszínen kiszállt hivatalos bizottság élén állandóan a kráter közelében tartózkodik.

Érdekes, hogy a medgyesi „Séta” villanytársaság azzal az indoklással, hogy a hatalmas gázfáklya éjnek idején nap-pali fénnel árasztja el Medgyes utcáit, takarékosági szempontból kikapcsolta a villanyvilágítást.

BENCZEL BÉLA RIPIORTJA:

Erdélyi fürdő 1933

Színek és képek Szovátafürdőről. Az idén hiány van politikusokban. A diszkrét pósthivatal és más furcsaságok.

Szovátafürdő, július 27.

Az idén Medardus-apó, a világ összes fürdőhelyeinek védőszentje, alaposan megcsufolta a fürdőhelyeket. Napra, mondhatni órára betartotta azt az ígértét, hogy bőven lesz csapadék és emiatt a fürdőhelyek előszezonja, a sok esőzés ellenére is, csúnyán „leégett”.

Itt vagyok Szovátafürdön, Erdély egyik legszebb és legdivatosabb fürdőhelyén, ahol mindenki sir... De azt hiszem, ugyanilyen sirámokat irhatnék Erdély bármely fürdőhelyéről. Tusnádról, Borszékről, vagy a távoli Hekulesfürdőről, vagy akár honnan...

Már június végén és július elején, amikor vendég helyett napról-napra az eső látogatta meg a fürdőhelyeket, minden bérőlt tudta, hogy a legsikeresebb főszezon sem hozhatja be az előszezon veszteségeit.

Hát még egy ilyen gyenge „főevad”, amelyre senki sem számított.

Egy hozzávetőleges statisztika mindennél beszédesebb.

Tavaly illyankor a szováta híres Medvetóban mintegy ezerötven fürdővendég váltott belépőjegyet és élvezte a sós vizet. Most a fürdőzők száma alig éri el a háromszázat. Évekkel ezelőtt ilyenkor már több ezer fürdővendég csinált forgalmat a fürdőhelyen, míg most az eddig bejelentett fürdővendégek száma alig haladta meg az ötszázat és ezeknek nagy része is csak nagyon rövid időre jött.

Mások szombatnapként, de hétköznaponként is autók és zsufolt autóbuszok szállították a vikendőző kirándulókat. Legutóbb a vásárhelyi autóbusz például egy szomorú utast hozott. Az sem fürdeni jött. Magánygyben érkezett Szováta.

A fürdővendégek statisztikájának van azonban egy figyelemreméltó része. Eddig majdnem kétszáz külföldi fürdővendég, azaz a vendégeknek majdnem fele, külföldről ke-

reste fel Szováta. Ez mementóul szolgálhat a kormánynak és a most beinduló állítólagos „idegenforgalmi” propagandának.

Megfelelő reklámmal és propagandával, vizum és utazási kedvezményekkel, mint látszik, nagyon sok külföldi fürdővendéget lehetne az országba csábítani. Vannak pestiek, akik évről-évre itt nyaralnak, mert a sós víz nagyon jól tesz nekik és szívesen csinálnának otthon is propagandát minden erdélyi fürdőnek, ha a kormány megfelelő kedvezményekkel édesgetné őket.

Ehelyett azonban mi történik?...

Mint ismeretes, a fürdőkedvezményeket az idén megnehezítette, nehézkessé tette a vasut-igazgatóság, a vizumkedvezmény csak utópia. Az idén a hírességek is hiányzanak.

Eddig minden évben volt személyi vonzóereje Szováta. Évekig Mária anyakirálynő nyaralt itt, az idén a királyi kabin üresen áll.

Miniszterben pedig mindig bőség volt, hiszen, mint ismeretes, a fürdő egy nemzeti-parasztpárti csoport tulajdona. Az idén határozottan hiány van politikusokban. Manin akkor tartotta meg a nevezetes szováta politikai találkozót, amikor még nem volt senki a fürdőhelyen, pedig sokan kíváncsiak lettek volna a politikai „sfinx”-re.

Az aktív miniszterek az idén külföldön nyaralnak. Ki a francia Rivierán, ki Reichenhallban, vagy más internacionális külföldi fürdőhelyen.

Szovátaának meg kellett elégedni Pop Joan belügyi államtitkárral, az is csak néhány óráig tartózkodott a fürdőhelyen.

Színházi és művészeti előkelőségek is hiányzanak az idén. Csak Tökés Anna, a budapesti tragika látogatta meg, mint minden évben, úgy az idén is, Szováta, egy másik színésznő — a legújával.

NŐK AZÉRT AKADNAK

Sovány vigasz. Nők azért akadnak.

Szováta, ha más nem is, de közismert „női-fürdő” jellegét most is megtartotta. Tömegesen érkeznek egyedül a fürdőzni és szórakozni vágyó nők, akik már a külföldi pizsamadvatot is behozták a szegény erdélyi fürdőhelyre. Káprázatosabbnál-káprázatosabb divatos színes pizsamákban jelennek meg nemcsak a szováta „plazs”-on, hanem az C-terekben és cukrászdákban is és a nagy szegénységben, a borzalmas „gazdasági tornádó”-ban, amelyre mindig hivatkoznak szokunk nagy nyomorriportjainkban, még mindig azzal tüntetnek, hogy mindennap más pizsamában jelennek meg, hódító eleganciával.

Az nem is lenne baj, ha csak pizsamáikkal tüntetnének, de sajnos, a koruk is feltűnik. Meg kell azonban állapítani, hogy az idén a legszebb „férfikor”-ban levő nőknek igen nagy sikerük van. Egy majdnem hatvanéves, egészen fehérhajú, de divatos pizsma, máju hölgynek napról-napra igen nagy sikerei vannak. Legalább is így tudja a fürdő-pletyka, amely egy pillanattal sem alszik el. Legalább ennyi legyen a nagy nyomorúságban, hogy elmondhassuk azt, hogy X. nagyváradi asszony Y. urral rándult ki a kilitáshoz, no meg, hogy a már nem bakfiskorban levő aradi asszony egy egészen fiatal fiút tüntet ki a kegyeivel.

Ebből azonban még nem élnek meg a fürdő bérlei.

A fürdőhelyen két divatos táncokál van. Még egyik évben sem fordult elő, hogy mindkettő közepesen, vagy jól ment volna. Az egyik évben az egyik zsufolásig tele van, míg a másikban három, vagy négy vendég ásitózik unalmában. Ehhez a tradícióhoz most is hű maradtak a fürdővendégek. Az idén abban a lokálban, amelyben a tavaly egy lélek sem volt, soha sem lehet helyet kapni, míg a tavalyi tömött lokál tulajdonosának házára már bekebelezés történt a bér fejében s ha minden jól megy, a ház el is megy az idei bérösszeg fejében. De legalább jól nyaralt és fürdött is a Medvetóban. Igaz, hogy ezért az összegért akármelyik divatos külföldi tengerparti fürdőhelyen is nyaralhatott volna.

Ennek a szomorú fürdőriportnak a végén legyen szó a fürdőhely humoros és egyben felette diszkrét természetű specialitásáról is. A napokban történt.

Egy véletlenül itt nyaraló házaspár, (mert ide csak egyedül szoktak jönni), részére le- vél érkezett a pósthivatalra. Kivitték az értesítést és a férj ment el az ajánlott levél után. A levél azonban a feleség címére érkezett és a férj, bármennyire is próbálta a szimpatikus póstatiztisviselő előtti igazolni, hogy egy közös ismerősüktől érkezett a levél, mert megismerte a kézírást a borítékon, a felette diszkrét tisztviselő ragaszkodott ahhoz, hogy a feleség jöjjön a póstára a le- vélért.

— Mit tudom én, mi lehet egy nőnek érkező levélben, — filozofált igen életrevalóan a tisztviselő, — és már előfordult ezen a fürdőhelyen házassági konfliktus egy-egy le- vélcsereből kifolyólag. Én pedig szolidárius vagyok a nőkkel. És ettől nem akart tági- tani.

Ha mindenki ilyen előrelátó lenne, a váló- peres ügyvédek régen éhenhaltak volna.

Balboék utja

Newyork, július 27.

Balbo olasz légügyi miniszter és repülő-rajza középeurópai időszámítás szerint kedden este 8 óra 50 perckor az ujbrunswicki Shediachba érkezett. A repülőraj csak jó idő esetén folytatja útját Újfund-landba.

Utközben egy gép Rocklandban, egy másik pedig Saint-John mellett kényszer-leszállást végzett. A két gép rövid időn belül követte a rajt s szerencsésen landoltak Shediachban.

A nyomor miatt öngyilkos lett egy pesti házaspár

Budapest, július 27.

A Rókus-kórház előtt kedden este a járókelők egy támolgyó férfire lettek figyelmessé, akit a kórházba szállítottak. A férfit, akit láthatólag iszonyú görcsök kínoztak, elmondotta, hogy Bonyhádi Perczel Ödön budapesti kereskedő és feleségével együtt heresóval megmérgezte magát. A hatóság kiszállt a kereskedő lakására, ahol Perczelné holtan találták. Az öngyilkos házaspár három bucsulevelet hagyott hátra, amelyben tettük okán anyagi összeomlásukat jelölik meg.

Perczel különben régi, előkelő családból származik.

Rabszolgákká nyomorítják a munkásokat a Brassó-környéki kőbányákban

A munkakamara kiküldötteinek megdöbbenő megállapításai

Brassó, július 27.

Lerongyolódott munkáscsoport szaladgált néhány nappal ezelőtt Brassó utcáin. A földnélküli kisegisztenciák — miután megjárták a különböző hivatalos fórumokat, — a Felleghvár alatt tanyát ütöttek és reményteljesen várták a pillanatot, hogy elhagyhassák Brassót, amelyet, mint a szenvedések birodalmát ismertek meg.

A petrozsényi munkások megrázó drámája, amelynek első felvonása Bükszád tetves és rovarokkal teli felszereiben és dohos padlásain zajlott le, a hivatalos munkaügyi hatóságok figyelmét is magára vonta.

De felfigyelt az eseményekre a közvélemény is, különösen akkor, amikor híre jött, hogy a Brassó környékén dolgozó utmnunkások itt fellázadtak, amott megtámadták a munkavezetőt és általában az embertelen bánásmód miatt állandóan panaszkodnak. Közben, úgy a brassói munkaügyi felügye-
léshez, mint a munkakamara vezetőségéhez

egyik feljelentés a másik után érkezett azokról a munkásellenes tulkapásokról és törvénytelenésekről, amelyek a Brassó-környéki országutak porában és a kőbányákban játszódnak le.

MEGINDULT A VIZSGALAT

Ilyen előzmények után és a tömeges panaszok hatása alatt, vizsgálat indult meg a brassó-környéki kőbányákban, annak megállapítására, hogy a munkások súlyos panaszai mennyiben fedik a valóságot.

A munkaügyi felügyelőség részéről Bediteanu alinspektor szállt ki a helyszínre, Flägner Arthur munkásmegbizott kíséretében, aki a vizsgálat során a brassói munkakamarát képviselte.

A vizsgálat eredménye megdöbbenő volt. Kiderült, hogy úgy a svéd társaságnak kavicst szállító vállalatok, mint a saját rezsi-
ben dolgozó vasuti kőtörőüzemben a legmos-
hább sorsuk van a munkásoknak. Tulórák-
kal, hihetetlen kis díjazás mellé, halálra

dolgoztatják őket. Még vasárnap is dolgoz-
niok kell.

A brassói hivatalos közegek az első ellen-
őrzést Bükszád község kőbányájában ejtet-
ték meg. Bükszád és Tusnád között terül el
ez a kőbánya, amely a „Carpitos” vállalat
tulajdonát képezi és ahol a munkások, akik
bányászokból és leszegényedett földművesek-
ből rekrutálódnak, a legtragikusabb életkörü-
lmények között tengetik nyomorúságos éle-
tüket.

A bányánál a munkások alig mernek be-
szélni. Félnak, hogy ha feltárják sívár éle-
tüket, kenyerüket veszítik. Mert többször
megfenyegették őket, hogy aki panaszkodik
mer, azt könyörtelenül kiteszik, mert „lehet
elég munkást találni a megüresedett helyek-
re”.

A hivatalos közegek jelenléte azonban bá-
torságot önt az agyongyötört munkásokba és
megindul a panaszok végtelen áradata a ki-
uzsorázás és embertelen kihasználás ellen.

Napi tizenhatórás kőtörés ötven lejért

és a munkások vallomásából kiderül, hogy életük is veszélyben forog a kőbányában. Néhány nappal ezelőtt a primitív kőtörési módszerek miatt egy halá-
lást is történt. Egy munkást agyonlapi-
tott az egyik leomló kőszikla. Ötven lejt
kapott naponta, 16 órai munkáért és az
életét is ráfizette.

— Akkoriban dolgozunk — hangzik a
munkások szájából a panasz — és kőb-
méterenként ötven lejt kapunk. A munka
azonban oly nehéz, hogy naponta alig tu-
dunk egy kőbméter kavicsot összeállita-
ni. Ahhoz pedig, hogy egy kőbmétert ki-
termelhessünk, legalább tizenhat órát
kell dolgozni.

— Dolgozunk, kérem, hajnaltól késő
éjszakáig. De nemcsak mi, a bányászok
és kőtörők, hanem a fuvarosok is, akik
napi 13 óráért ugyancsak ötven lejt kap-
nak.

Alacsony bérek és veszélyes munka.
Ezek a panaszok képezik a sérelmek
egyik részét. Aztán következik a kizsák-
mányolás törvényellenes része. A kőbá-
nyatársaság ezeket az éhbéreket sem fi-
zeti rendszeren. A törvények szerint heten-
ként, vagy legkésőbb 14 naponként kelle-
ne a munkásoknak fizetését kiadni. Ehe-
lyett előlegszámba menő bonokat adnak
nekik azzal, hogy bónok ellenében a tár-
saság által megjelölt üzletben vásárolha-
sának maguknak.

Azonkívül panaszkodnak, hogy a tár-
saság nem akar tudni a szabadságról, jól-
lehet az állandó munka mellett a dol-
gozóknak minden évben törvényesen meg-
állapított szabadság jár.

Es ez a vállalat így bánik munkáisa-
val, amikor tudtunkkal a svéd utépítő
társaságtól nehéz milliókat kap a szállí-
tott kővek és kavicsmennyiségek ellené-
ben.

Ezt állapította meg a vizsgálat a „Car-
pitos” bányánál, ahol harminc munkás
küzködik naponta tizenhatórát azért,
hogy ötven lejt keressen — bónokban ki-
fizetve...

AHONNAN A PETROZSÉNYI FÖLDÖNFUTÓK VISSZAIN- DULTAK

Bükszád közelében két kőbánya műkö-
dik. Az egyik a „Carpitos”, amely ma-
gánkezekben van, a másik pedig Bükszád
és Mikóújfalú között fekszik és a CFR
tulajdonát képezi. Ebben a bányában
vastag követ fejtenek töltés céljára.

Ebben a bányában rekedtek meg a
petrozsényi bányászok, akik szomorú em-
lékkel toloncuton hagyták el Brassót.
Mert, ami ennél a bányánál történik, az
valóban elképesztő.

A munkások itt a vasuti bányában sem
igen mernek beszélni. Ugyanaz a félelem,
mint a Carpitos-bánya rabszolgáinál. De
aztán megindulnak a panasz-szólamok.

— Itt dolgoztak, kérem, a petrozsényi
bányászok — mondják elsomorított pa-
naszukban a munkások — de nem bírták
ezt a nyomorúságot és hazamentek.

A valóság az, hogy a vasut a Zsilvöl-
gyből hozatott le bányászokat a kőtö-
réshez. Ezeknek a bányászoknak fűt-fűt
ígérték. Azt mondták nekik, hogy ak-
koriban dolgoznak és „alig” egy kőbmé-
ter kőtörés ötven lejt kapnak. A szerző-
dést is olyan értelemben csinálták meg
ezekkel a munkásokkal, hogy a kőtörés-
hez szükséges sziklákat előbb kirobbant-
ják, aztán legfeljebb nyolcvankilós da-
rabokban átadják nekik további lefej-
tésre.

Igy a szerződés. Ehelyett azonban az

Tetvek, poloskák és rovarok közt tanyáztak a munkások

A vasuti bányának az egész országban
hire van. Ezért idegen munkás nem meri
ide betenni a lábát és így az illetékes ve-
zetők kénytelenek megelégedni azzal,
hogy csak a környékbeli falvak éhez-
őit sanyargassák a nehéz munkával.

Bediteanu munkaügyi inspektor és
Flägner munkakamarai megbízott a viz-
sgálat során megtekintették a munkások
hálólhelyeit is. Ez a legsúlyosabb része a
munkáskizsákmányolásnak. A munkások
ugyanis felszerben és dohos padlásokon
laksanak, ahol tetvek és rovarok eszik őket.
A legfertelmesebb piszokba kényszerítet-
ték a munkásokat, akik hosszas szenvedés

történt, hogy a kőtömbök nyolcvankiló
helyett kétezer kilót is nyomtak és így
olyan hosszadalmas és nehéz volt a szik-
lák lefejtése, hogy naponta még egy kőb-
méter is képtelenek voltak szállítani,
jóllehet több mint tizenhat órát dolgoz-
tatták őket.

Innen, ebből a bányából indultak el a
petrozsényi földönfutók, hogy szétvigyék
a hírt a bányában uralkodó megdöbben-
tő állapotoknak.

után otthagytak csapat papot és gyalog
indultak Petrozsény felé.

A megmaradt munkások kénytelenek
voltak a környékbeli falvakba menekülni,
ahol hosszas könyörgések után a falusiak
adnak nekik szállást, addig, míg a kőbá-
nya vezetői megfelelő szálláshelyről gon-
doskodnak.

A mai munkaviszonyok mellett azon-
ban 14—16 órai munkával sem képesek
megkeresni a napi ötven lejt. A munká-
sok elpanaszolták, hogy fiaikat és hozzá-
tartozóikat is kihozzák és csak ezeknek
a segítségével tudják a hatalmas kőveket
lefejtetni. jóllehet szerződésük kimondja,

Bilincsekkel együtt megszökött a türkösi csendőrségről egy országosan körözött közveszélyes betörő

Baba András türkösi banditának ez már a harmadik vakmerő szökése

Brassó, július 27.

A brassói rendőrség hónapokkal ezelőtt
több körözölevelet kapott az ország kü-
lönböző rendőrségeitől, amelyek az átira-
tukban Baba András türkösi egyén azon-
nali letartóztatását kérték.

A körözölevelekből kitént, hogy Baba
András kalandos körülmények között
Ploestibe került, ahol a kasszafurások és
betörések egész sorozatát követte el. A
rendőrségnek hosszas hajsza után sikerült
a közveszélyes betörőt lefűlelni. Átadták
az ügyészségnek, ahonnan azonban egy
éjszaka titokzatos körülmények között
megszökött, majd egy időre nyomtalanul
eltűnt.

Nemsokára Buzauban tűnt fel. Itt is
egész halom büncselekményt követett el.
Letartóztatták, de újból megszökött. Most
már nem mert a városokba kimerészke-
dni, mert tudta, hogy országosan körözik.
Ehelyett a falvakat látogatta és

Ploestitől egész Predeálig minden szá-
mottevő helyen elkövetett valamilyen
büncselekményt.

Baba András ezután váratlanul Buka-
restbe tette át székhelyét. A főváros leg-
veszedelmesebb bűnözőivel szövetkezett.
Társait azonban lefogták, ő pedig ismét
sikeresen elmenekült.

Néhány héttel ezelőtt a közveszélyes
betörő hazajött szülőfalujába, Türköshe.
Itt bujdosott hosszú időn keresztül, köz-
ben egyik betörést a másik után követ-
te el.

Két nappal ezelőtt bejött Brassóba,
hogy lopott holmijait értékesítse. Az ut-
cán azonban felismerte a bűnügyi osztály
egyik detektívje. Mielőtt még megszök-
hetett volna, a piacon letartóztatták. Be-
vitték a rendőrségre, ahol az összes lopá-
sokat beismerte.

A letartóztatásról értesítették a türkösi
csendőrséget, ahonnan a csendőrök cu-
berai bejöttek Brassóba, hogy a betörőt ma-
gukkal vigyék és megejtse a helyszíni
vizsgálatot, amelyre azért is szükség volt,
mert Türkösi községből nemrég több
őkröt loptak el, amelyeknek eltűntetésé-
vel szintén Babát vádolták.

A csendőrök karperecet raktak a be-
törő kezére és kettős fedezet mellett Tür-
kösi községre vitték. Szerdán akarták meg-
ejteni a helyszíni vizsgálatot. Kedden este

hogy a kifejtésre átadandó sziklatömb
nagysága nem haladhatja meg a nyolc-
van kilót.

HIÁNYOK A MÉRLEGNÉL A MUNKÁSOK HÁTRÁNYÁRA

A kőbánya munkásai a továbbiakban
elpanaszolták, hogy még ezt a nyomoru-
ságos bérüket sem kapják meg. A hó-
napvégi leszámolásnál ugyanis mindig
levonnak öt-hatszáz lejtet azon a címen,
hogy az átadott mennyiség kevesebb volt,
mint amennyit a munkás magának kiszá-
molt.

Maguk a munkásokat vezető mérnökök
is elismerték, hogy ezen a téren a pana-
szok teljesen jogosak és azon lesznek,
hogy az átadásnál lehetőleg minden visz-
szafizest megszüntessenek, amelyek a
munkások hátrányát szolgálhatnák.

Itt, ebben a bányában is, bönrendszer
divik. Fizetés helyett bónokat kapnak, a
melyekért csak egy kereskedőtől lehet vá-
sárolni. A fizetést pedig utólag adják ne-
kik és mindig félhavi késéssel.

A vizsgálat során azt is megállapítot-
ták, hogy a bánya vezetősége kiskorua-
kal dolgoztat, jóllehet ezt a törvény tilt-
ja. Különösen nem indokolt ez akkor, a
mikor ezrével vannak olyan munkások, a
kik szívesen beállnának a bányába, ha
emberségesebb ellátást biztosítanának ne-
kik.

SZOMORU A HELYZET AZ EGÉSZ VONALON

A panaszok áradata végeláthatatlan.
Az inspekciós köruton járó Bediteanu
munkaügyi inspektor, miután meghallgat-
ta a panaszokat, a bányák vezetőit figyel-
meztette, hogy a legszigoribban tartásá-
ba a munkásokkal kötött szerződést. A
romániai törvények nem engedik meg azt,
hogy nyolc óránál többet dolgozzanak.
Ezt respektálniuk kell. Ugyanakkor szí-
gornan el fognak járni velük szemben,
ha tudomást szereznek arról, hogy a mun-
kákat vasárnap továbbra is dolgoztat-
ják.

A vizsgálat eredményéről részletes je-
lentést küldenek Bukarestbe. A kamara
vezetősége pedig elhatározta, hogy a
mennyiben a kőbányákban az embertelen
munkáskihhasználást meg nem szüntetik, a
munkabíráóság elé utalják az ügyet.

Ugyanakkor azonban azt is elhatáro-
zták, hogy a svéd társaság többi munkála-
tainál is megszigorítják az ellenőrzést.
mert mindenfelől panaszok érkeztek — a
melyekkel a munkakamara vezetősége
már foglalkozott is —, hogy éhbérért tu-
lórátztatják őket és vasárnap is dolgozniük
kell.

Es mindezt azokon az országutakon, a
melyeknek fenntartásáért az ország pol-
gársága nehéz verítékekkel összegyűjtött
milliókat fizet.

azonban, amikor a csendőrök egyébbel
foglalatostoktak,

a megbilincselte betörő titokzatos körü-
lmények között megszökött, majd nyom-
talanul eltűnt.

A csendőrök tüvették érte az egész
községet, valamint a környéket, de annak
ellenére, hogy kezei bilincsekben voltak,
nem sikerült nyomára bukkanni.

A vakmerő szökésről a csendőrség ér-
tesítette a brassói rendőrséget, ugyanak-
kor pedig Türkösen és környékén va-
lóságilag hajtóvadást indult Baba An-
drás kézrekerítésére. A szökésről értesi-
tették a szomszédos csendőröket is, akik
szintén megkezdtek a hajsztát a bilincsen
menekülő betörő elfogatására.

Helyi sporthírek

Vasárnap az IAR-pályán kerül lebo-
nyolításra az elhalasztott nemzeti baj-
noki selejtező a Dragos Voda és a Bra-
sovia között. Amennyiben a csernovici
csapat nem állna ki, úgy a kézdivásár-
helyi KSE csapatát látja a Gloria ven-
dégül.

Az ACFR vasárnap Ploestiben vendég-
szerepel a Tricolor ellen. Augusztus 12
és 13-án Galacra és Brailába itazzak,
hogy a Marina, illetve a Tricolor ellen
játsszanak egy-egy mérkőzést.

Augusztus 13-án atlétikai versenyt ren-
deznek az Olympia pályán, melyen csak
aktív, leigazolt futballisták vehetnek
részét.

Két brassói futbalcsapat tárgyal a Fe-
rencvárossal egy mérkőzés megrendezésé-
re vonatkozólag, amely minden valószínű-
ség szerint augusztusban kerülne lebonyo-
lításra.

50 százalék

Voicu Nitescu minisztert ezer személyes kapocs fűzi Brassóhoz és érthető, hogy személyesen is érdekli Brassóváros élete, sorsa és fejlődése.

A miniszter figyelemmel kísérté azt a harcot, amelyet a város közönsége az 50 százalékos utazási kedvezményért folytat.

Voicu Nitescu saját miniszteri kezével emelte fel a kagylót és saját szájával közölte az örömhírt, hogy megkaptuk az elbott utazási kedvezményt.

A minisztert, bár nem az ő részvételéhez tartozó ügyről van szó, nem lehet ilyen csúnyán dezaubálni.

Itt már nemcsak az 50, vagy 20 százalékról, hanem a miniszteri presztizsről is beszélni kell.

Ez a fürdőkedvezmény túlnőtt a lokalitáson, próbákó lett, összehasonlítási alap, ütközőpont, amelyen súlyosan meg kell sebesülni annak a szellemnek, amely eddig diadalszekéren járt.

Egyszer, egyetlen egyszer kell legyűrni a pinkamoralát ahhoz, hogy új élet kezdődjék.

És nem szabad megállni. Tisztázni kell, hogy kik és miért tartották és tartják vissza a már kész rendeleket.

Ki üt itt és ki harsog itt egy jobb sorsra érdemes város közönségével.

Ki tudja semlegesíteni a miniszter szavát, ha már a tömeg szavát tudja is?

Voicu Nitescu hagyhatja-e megtorlatlanul ezt a blamázt és hagyhatja-e az a 60 ezer ember a sorozatos megszegésén.

Most már nemcsak 50 százalékos jegy kedvezményt hanem 100 százalékos elégtételt és megtorlást követelünk.

A Zs. N. Sz. lelhivása

Folyó év augusztus második felében tartja a Cionista Világszervezet évi kongresszusát Prágában. A kongresszusi választásokra országszerte lázas előkészületek folynak. Brassóban a választások f. hó 30-án d. e. 10—11 óráig lesznek megtartva az Árvaház-utcai tanásteremben. — A Zs. N. Sz. választási vezetősége ezúton hívja fel a sékel fizetőket, hogy a kitűzött időben a szavazáshoz mindenki jelenjen meg. A Zs. N. Sz. Választási Vezetősége.

Julius 27.

Jegyezze meg a fenti napot, amelytől kezdve a páratlan muzsikával fűszerezett, izgalmas jelenetekben bővelkedő kalandortörténetet:

AZ ÜLDÖZÖTT

című filmremeket vetítjük. **EGGERTH MARTAVAL** s az önmagát is felülmuló **HANS ALBERSSEL** a főszerepben. A pompás filmben **GERDA MAURUSNAK** is jelelents szerepe van.

ASTRA MOZGÓ

2-ik nagy szezonnyitó slágere!

MA, PREMIER!
Csütörtökön, jul. 27-én

Megtartották az új sportstadion tribünjére kiirt árlejtést

Nyolc ajánlkozó közül egy bukaresti mérnök vállalta 708 ezer lejért a hatalmas tribün felépítését

Brassó, július 27.

A városi tanács nagyszabású városfejlesztési tervei egymásután kerülnek a megvalósulás stádiumába. Miután az új górhíd összes munkálatait kiadták, sor került az új sportpálya tervének keresztülvitelére is.

Tegnap tartották árlejtést a városházán a stadion tribünjének felépítésére. A következő cégek tettek ajánlatot: Kanner mérnök Galac, Tiberiu Eremie mérnök Bukarest, Ing. Schnitz et Nisli, Brassó, Tompa János és Bustea brassói ácsmesterek közös ajánlattal, Chresters testvérek Brassó, Mouli és Róth cég, Brassó,

D. Wildmann brassói mérnök, aki a városházát is építi, továbbá Steiner József mérnök aradi építészvállalkozó.

Az ajánlatok kibontása után kiderült, hogy a legelőnyösebb feltételeket a bukaresti Tiberiu Eremie mérnök nyújtotta be, aki ajánlatában 708 ezer 259 lejért vállalta a tribün felépítését.

Az árlejtés eredményét az állami választmány legközelebbi ülése elé terjesztik, majd a végleges jóváhagyás után ezonnal nekifognak a stadion felépítésének. Itt említjük meg, hogy a stadion területén a méréseket a műszaki hivatal mérnökei már el is végezték, sőt a bekezdési munkálatok is megkezdődtek.

28-ikán megkezdik a júliusi nyugdíjak fizetését

A fizetés már az új rendszer szerint történik

Brassó, július 27.

Néhány nappal ezelőtt jelentettük, hogy a brassói nyugdíjasok küldöttségileg megjelentek Crisan pénzügyigazgatónál és kérték, hogy a nyugdíjfizetések eddigi rendszerét változtassa meg. A nyugdíjasok rámutattak arra, hogy a nyugdíjak kifizetése néha több mint egy hónapot is igénybe vesz. Abécé sorrendben fizetik a nyugdíjasokat, ahelyett, hogy előbb a kisösszegű nyugdíjakat egyenlítően ki és emelkedő sorrendben fizetnék a nagyobb nyugdíjasokat is.

A nyugdíjasok azt az előterjesztést tették, hogy az első két napra a kétszer lejjel kisebb nyugdíjakat fizessék, mert ezeknek a kisegisztenciának elsősorban van szükségük nyomorúságos illetményükre.

A pénzügyigazgató elvileg belement a változtatásba, de közbeléptek a nagy-

nyugdíjasok, akik erőlyesen tiltakoztak ennek a rendszernek meghonosítása ellen.

Ennek tulajdonítható, hogy a megegyezés az utolsó pillanatban felborult. A pénzügyigazgató saját hatáskörében mindössze csak annyi módosítást eszközölt a kifizetés rendszerén, hogy az abécé első és utolsó betűit fizetik egyszerre úgy, hogy az utolsó betűkkel kezdődő nevek most hamarabb sorra kerülnek, mint eddig, amikor az abécét sorra vették.

Az új határozatnak megfelelően már a júliushavi nyugdíjakat is így fizetik. A pénzügyigazgató ma rendeletet adott ki, amelyben közli, hogy a júliushavi nyugdíjak kifizetését azonnal megkezdik.

Julius 28-án kapnak nyugdíjat az összes hadirokkantak, hadiözvegyek és hadiárva, ugyanazon naptól kezdve pedig a polgári nyugdíjasokat is fizetni kezdik

a következő sorrendben:

Pénteken, július 28-án az A Z kezdőbetűiek, 29-én a B W, 31-én a C V, augusztus 1-én a D U, augusztus 2-án az E T, 3-án az F S, 4-én a G R, 5-én a H P, 7-én az I O, 8-án a J N, 9-én a K M, augusztus 10-én pedig az L kezdőbetűs nyugdíjasok kerülnek kifizetésre.

Amennyiben tehát zavarok nem állnak be, úgy augusztus 10-ig az összes nyug-

dijasok júliushavi járandóságát ki egyenlítik.

A pénzügyigazgató rendelte meg kategórikusan kimondja, hogy az aránylag pontosan fizetett nyugdíjilletményt csak azok vehetik fel, akik igazolják, hogy egyetlen bani adóhátralékkal sem tartoznak.

Egyszer fizetik pontosan a nyugdíjakat, de akkor sincs nagy öröm benne.

A brassói atlétikai liga visszautasította az országos ifjúsági atlétikai bajnokságok megrendezését

Brassó, július 27

Julius 29—31-én kellett volna a brassói atlétikai ligának az idei országos ifjúsági bajnokságokat megrendeznie. Több ízben intézett már a helyi liga átiratot a központnak, melyben kimutatta, hogy nincs meg a kellő alap a versenyek megrendezésére.

Albrich tanár, a brassói liga elnöke a napokban újabb átiratot intézett Pálángeanuhoz, az atlétikai szövetség elnökéhez, melyben kimutatja, hogy a brassói liga olyan nagymérvű anyagi nehézségekkel küzd, hogy nincs abban a helyzetben, hogy országos vagy nemzetközi versenyeket rendezhessen. A nemrég megrendezett országos női bajnokságok és a magyar-román női atlétikai verseny — melyekhez a köz-

pont csak nagyon kis mértékben járult hozzá — annyira kimerítette a kerület alapját, hogy ez kénytelen lemondani a nagyobb versenyek megrendezéséről.

Egyben kéri Albrich tanár, hogy az országos versenyeket a bukaresti központ saját anyagi felelősségére rendezze ezután meg.

Ezzel szemben július 30-án a brassói liga atlétikai versenyt rendez, melyen részt vesznek az Olympia, Astra, IAR és DHV. A verseny a következő számokat vette be programjába:

100 m sík, 400 m, 800 m, 1500 m, 5000 m. Súlydobás, diszkosz, gerely, magasugrás, távugrás, hármasugrás, rudugrás, 4x100 m staféta. A nyertesek diplomát nyertek a ligától.

Szabadlábba/helyezték a magzat-elhajtás miatt örízetbe vett szülésznőt

Néhány héttel ezelőtt az ügyészség rendelkezése a rendőrség őrizetbe vette Krizbai Teréz Zajzoni uton lakó szülésznőt, aki tiltott műtétet hajtott végre Katona Annán, aki a műtét folytán súlyosan megbetegedett. A törvényszék vádta hűcsa tegnap tárgyalta a szülésznő további fogvartásának ügyét. Tekintve, hogy az aszszony ellen súlyosabb bizonyítékok nem merültek fel, a vádta hűcsa e rendelte a szülésznő szabadlábba/helyezését, ami a döntés után meg is történt.

TEKÉZŐSPORT

„Viforul” — „Cipészek” revánsmérkőzést a „Viforul” nyerte 255—253 arányban 12 játékos, 6 menet. Mindkét csapat egyenlően szerepelt. — Vasárnap tartja nagy házi versenyt Bolonya a CFR pályán és Testvériség a Reiss-pályán. — Az Unirea rendkívüli közgyűlésén kedd este az alábbi új vezetőséget választotta meg: Elnök: Imre Albert, alelnök Gheorghe Stinghe, titkár Schwartz Venczel, pénztárnok Bălinț Mózse, ellenőrök Királyhalmi Mózse és Mágori Mózse, csapatkapitány Zsombo-ri Ferenc. Bálint Sándort megbízták a mérkőzések leköltésével. Szombat este 9 órakor a Mosoiu pályán „Unirea” — „Bolonya” oldboj mérkőzés. 10—10 játékos

Manoilescu volt közlekedésügyi miniszter megdöbbenő vallomása a grivițai pörben

A munkások elégedetlensége indokolt volt és főleg a felettesek nemtörődömségével magyarázható — mondotta a tanu

Bukarest, július 27.

A grivițai lázadási pör kedd délutáni tárgyalása érdekes fordulóponthoz érkezett. Megkezdődött a tanu kihallgatása s elsőnek nem kisebb személyiséget, mint Manoilescu Mihály volt közlekedésügyi minisztert hallgatták ki. A volt miniszter elmondotta, hogy amikor a minisztérium vezetését átvette, a munkások helyzete valóban nagyon szomorú volt. Ő akart is változtatni a dolgokon, a vasut önkormányzata azonban korlátozta a szándékait. Annak idején Mereuta mérnök, jelenlegi vezérigazgató elnöklése alatt bizottságot küldött ki. A bizottságának az volt a feladata, hogy a műhelyekben levő viszonyokat tanulmányozza. Ez a bizottság megállapította, hogy a munkásság követelése kimondottan szakmai jellegű, tehát nincs benne semmi politika.

— Tudom — mondotta Manoilescu —, hogy a munkások legérzékenyebb sérelme a munkaidő csökkentése volt, mert ez lényegesen lecsökkentette a munkások bérért. Már itt rá kell mutatnom arra, hogy minden olyan törekvésem, amely a munkások helyzetének javítását célozta, megtört Vidrighin akkori vezérigazgató makacs ellenállásán. A vezérigazgató részéről a megértés teljes hiányát tapasztaltam.

Manoilescu ezután felolvassa azt az emlékiratot, amit a munkáskérdésről minisztersége alatt készített. Ebben az emlékiratban leszögezi, hogy

a munkások elégedetlensége indokolt és az főleg a felettesek nemtörődömségére vezethető vissza. Emlékirata végén figyelmezteti a kormányt, hogy amennyiben a helyzet nem változik, úgy a grivițai műhelyekben elháríthatatlanul munkásmozgalmak indulnak meg.

Ezt az emlékiratot megkapta Mironescu

— Amikor arcszine fakó, szürkés-sárga és tekintete bágyadt, amikor szomorú, nyomott hangulat és nehéz álmok gyöttrik, amikor epepangás, gyomorlajás, felfuródás és fejnymás kínozzák, olyankor tanácsos néhány napon át reggel éhgyomorra 1-1 pohár természetes „Ferenc József” keserűvizet inni.

akkori miniszterelnök, valamint az összes közlekedésügyi miniszterek, akik Manoilescu után következtek.

— A vasuti munkások ügyét, — folytatta Manoilescu, — azóta teljesen elhanyagolták. A munkásoknak jogukban állott a sérelmek orvoslását követelni, a közlekedésügyi minisztérium azonban nem tehetett eleget a követeléseknek a vasutigazgatósággal kötött különböző megállapodások miatt. Vizsgálataim során a műhelyekben megdöbbenő állapotokat tapasztaltam. Nem hinném, hogy a saját üzemekben elvégzett javítások olcsóbbak volnának, mintha az ország bármelyik magánüzemében végeztetnék el azokat. A főbb ott van, hogy a megmunkálásra kiadott anyagok ára és a munkabérek között nincs egyensúly.

Gheorghiu védőügyvéd kérdéseire Manoilescu újra leszögezi, hogy a vasuti munkások már az ő minisztersége idején megmozdítottak, sőt ő maga is fogadott egy küldöttséget, amely megrázóhangú emlékiratban tárta föl a munkásság sérelmeit.

Pompiliu Ioanidescu védő: Van-e tudomása arról, hogy 1930-ban több ezer munkást akartak elbocsátani?

Manoilescu: Erre vonatkozólag pontos tervezetet dolgoztak már ki és csak közbelépésemnek tulajdonítható, hogy a katasztrófa nem következett be.

A volt miniszter ezután élesen támadja a vasut mellé kirendelt külföldi szakértőt, akinek beavatkozása miatt a vasut rendkívül súlyos helyzetbe került. Kijelenti, hogy inkognitóban többször bennjárt a műhelyekben s így sokmindent látott

— a többi magas méltóságok legfeljebb

csak hallomásból ismerhetik a tényállást. Nitulescu védő: Mondja meg, Manoilescu ur, hogy milyen különbség volt Vidrighin ur fizetése és a munkások bére között?

Manoilescu: A különbség valóban hajmeresztő volt s emellett voltak idegen szakértők is akik havonta 80 ezer lej fizetéseket kaptak. Tagja voltam ugyan

annak a kormánynak, amely Vidrighint a vasut élére hozta, mégis mindenkor erélyesen tiltakoztam a hatalmas tantiemek és a fizetés ellen, amit Vidrighin kapott.

Szerdán délelőtt több tanu hallgattak ki a per vádlottjainak előéletére és a műhelyekben kifejtett tevékenységére vonatkozólag.

Borzalmas vihar pusztított Németországban 40 kilométer körzetben minden ház elpusztult

Wittemberg, július 27.

A poroszországi Priegnitz kerületben kedden hatalmas felhőszakadás és forgószél vonult végig, amely felbecsülhetetlen károkat okozott. Az elemek pusztítására jellemző, hogy a

Berlin—hamburgi vasútvonal mentén, 40 kilométeres körzetben, minden ház

rombadőlt.

A fergeteg, amely vastag szálfákat csavart ki tövestől, a környékbeli erdőket valósággal letarolta.

A heves vihar a termést is teljesen megsemmisítette.

A villámcsapások felgyújtottak egy hatalmas fűrésztelepet, amely porráégett.

Szilágyosomlyón a hősök emlékoszlopáról lerobbantották a turulmadarat

Szilágyosomlyó, július 27.

A szilágyosomlyói hősök emlékének egy Turul madár van. Ezt a szobordíszít tegnap éjszaka ismeretlen tettesek a szoborról lerobbantották.

Szilágyosomlyón csak este tízig ég a villany. A tettesek bevárták, míg a villanyt eloltják és a sötétben léptek fel a szobor ellen.

A szobrot még 1916-ban emelték. A szobor ormán egy turulmadár van, amely egy kigyóra tapos. A robbantás után az ismeretlen tettesek a turulmadár és a kigyó fejét letörték és magukkal vitték. Szemtanuk állítása szerint a robbanás előtt a

szobor körül két jólöltözött fiatalember állkodott. Vannak olyan tanuk is, akik azt vallják, hogy a robbantás után román nyelvű éljenzést hallottak. Annyi tény, hogy a megsemmisített szobron ma reggel ott legett a román lobogó.

A dologban a legfeltűnőbb, hogy az a rendőr, aki néhány lépésnyire a szobortól posztolt, a robbantásról nem tud semmit, nem is hallott semmit. Az eset nagy izgalomba hozta Szilágyosomlyót.

Ma délutáni jelentéseink szerint a tetteseket a rendőrség kinyomozta és azoknak neveit valószínűleg még a mai nap folyamán kiadja.

Még mindig nincs megegyezés Madgearu és Mihalache között

A gabonamentés ügye rendeződött

Bukarest, július 27.

A szerda estére kitűzött minisztertanácsot újra elhalasztották, ezúttal csütörtök estére. Az elhalasztásnak többféle indoka is volt s ezek között kétségkívül a legjelentősebb az az ellenáramlat, amely Mihalache fellépése nyomán keletkezett.

A kormányhoz közelálló lapok szerint a kormány tagjai fontosnak tartanak „a teljes egyetértést” s ez is egyik oka annak, hogy a minisztertanácsot csütörtökre halasztották el.

Szerdán este csak egyszerű miniszterközi értekezlet lesz, amelyen Vajda, Mironescu, Madgearu és Anghelescu bankkormányzó vesznek részt. Ezen a miniszterközi értekezleten a gabonáról megszilárdításának és az agrárhitelnek a kérdése kerül megbeszélésre. És ez a másik oka a minisztertanács elhalasztásának.

Időközben ugyanis azok a pénzek, amelyeket a kormány a belföldi gabonavásárlásokra remélt, visszahúzódtak s ez igen kellemetlen helyzetbe hozta a kormányt.

Vajda és Madgearu erős munkába kezdettek, hogy a dolgot újra rendbehozzák s ez — ha igaz — sikerült is. Sikerült biztosítani a gabonavásárlások céljaira azt a 750 millió lejt, amiről már annyiszor szó volt. A pénzt a Nemzeti Bank folyósítja, de a Szövetkezetek Központi Bankja garántálja, mert ezt a bankot a Nemzeti Bank könnyen ellenőrizheti.

Létrejött egyébként a megegyezés a Nemzeti Bank igazgatósága és a kormány között a varrások kérdésében is. Anghelescu bankkormányzó a miniszterelnökkel folytatott tanácskozás után összehívta a Nemzeti Bank igazgatóságát. Ez a gyűlés kedden este volt és a kiadott jelentés szerint a Nemzeti Bank

igazgatósága elfogadta a kormány javaslatát, amely szerint a varrásokra adandó hitel 70 százalékos lesz és a Nemzeti Bank 7 százalék helyett csak hat százalékot számít fel.

Ezek szerint Vajdának és Madgearunak sikerült elhárítania a hirtelen támadt nehézségeket s így most már nem kell többé elhalasztani a minisztertanácsot. Hacsak a Mihalache-ügy nem okoz újabb bonyodalmakat.

Lapzártakor jelentik:

AZ OROSZ EMIGRÁNSOK

párisi lapja azt írja, hogy Litvinov közvetítő útján kibékült Trotszkij-val. Ennek a békének eredményeként Stalin legközelebb ki-nevezi Trotszkijt a Szovjet madridi követévé. Igéretet kapott Trotszkij arra is, hogy mihamarabon elismeri a Szovjetet, őt a washingtoni követség vezetésével bizza meg Stalin.

GOMBÓS RÓMAI UTJÁVAL

foglalkozik a 8 Órai Újság és a budapesti Magyarországi című lap. A 8 Órai Újság megállapítja, hogy a két állam barátságának szükség szerűen el kellett következnie. A találkozó nem akar egyebet, mint a négyhatalmi egyezmény szellemében a magyar kérdést rendezni. A Magyarországi viszont megállapítja, hogy ennek a találkozásnak gazdaságiakban azonnali, politikaiakban azonban csak későbbi hatása lesz.

Tudjuk, hogy a hajhullás hogyan kózza éppen a nőket, és mennyi gondot okoz nekik, ha a reggeli fésülködés alkalmával csomószerűen marad a fésűben a haj. Biztos és kipróbált szer, hogy a hajnövekedést erősítsük, a korpaképződést és a hajhullást megakadályozzuk, a

PIXAVON és a **Pixavon-Shampoo**

A PIXAVON-t évtizedek óta ismerik, klinikailag kipróbálták és első szaktekintélyek ajánlják. Ha állandóan használ PIXAVON- és PIXAVON-SHAMPOON-t, megakadályozza a korpaképződést és a hajhullást és megmarad szép, egészséges haja. Az ápolás ezzel a szerrel fiatalos, természetes, selymes fényt ad a hajának és könnyen fésülhetővé teszi.

BALBO REPULÓRAJA

Shediából szerdán délután 3 órakor továbbindult Shoil-Harbour felé. Utközben az egyik gép Travers közelében, az Edward-szigeten kényszerleszállást végzett. Emberéletben nem esett kár. A kényszerleszállás előzményeiről és részleteiről egyelőre hiányoznak a közelebbi jelentések.

MUSSOLINI

mint jelentették, személyesen várta Gömböst a római pályaúdváron. Az olasz lapok ezt a kitüntetést azzal emelik ki, hogy Dollfuszt Mussolini a pályaúdváron nem várta. Gömbös és Kánya ma délelőtt másfél óra hosszat tanácskoztak Mussolinival. Ezután a magyar vendégek Suvich, külügyi államtitkárt látogatták meg. Innen a követésre tért vissza Gömbös és kísérete és közölték, hogy a holnapi nap folyamán úgy Mussolini, mint Suvich a látogatást a római magyar követségen vis szaadják. Az eddigi tárgyalásokból anny már megállapítható, hogy az alábbi események következnek be: 1. Ausztria delarációt ad, amelyben az osztrák-magyar kapcsolat lehetőségeinek maximumát nyilatkoztatja ki. 2. Titulescu Gömbös elutazása után Rómába megy, hogy a Balkán-Locarno kérdésében Mussolinivel tárgyaljon. 3. Benes római utazása elmarad ami azt jelenti, hogy a kisántant államok ellentétállásának, vagy szimpátiájának kérdésében a Titulescu álláspontja győzött.

AZ ANGOL KÉPVISELŐKNEK

egy csoportja — mint ismeretes — revíziót törvényjavaslatot nyújtott be az angol alsó házban. Ezek közül a képviselők közül huszan az ősszel Magyarországra utaznak, hogy a magyar viszonyokat és követeléseket a helyszínen tanulmányozhassák.

HIREK

TOMCSA SÁNDOR:

En mit vinnék a bárkába?

(Tizenegyedik közlemény)

F G

Film. Tegnap számunkban a bárkába viendő filmek közül az amerikaival foglalkoztunk. Ugy gondoltuk ugyanis hogy az a felfogás, mely ugy tartalmában mint eszközeiben annyira jellemzi a mai filmgyártást és a mai közönséget, megérdemli, hogy az újjávilágba átmentsünk legalább két filmet, egy amerikai és egy európai típusut.

Eme elhatározásunkat azzal kombináltuk, hogy valamilyen körülmény folytán a két kiválasztott film elpusztul, nincs tehát más hátra, minthogy azokat a szellemi, anyagi és személyi összetevőket vigyük be a bárkába, kik illetve mik által a filmeket majd ott le lehetne megint játszani a régi alapon, azaz a mai film-felfogásban és film-eszközökkel.

Azt írtuk tehát, hogy mik kellenek egy amerikai film felépítéséhez, most nézzük, hogy melyek az elengedhetetlen kellékei az európai filmnek.

Mindenekelőtt a film-mese, melynek — csak úgy mint Amerikában — szintén ne legyen se füle, se farka, mert Európában is szeretnek elkészni az emberek, bár a viszonyok most kezdik megkövetelni, hogy az utóbbiról mégis gondoskodjanak, mert ma holnap az európaiaknak ugy sem lesz hova haza menniük, nyugodan megvárhatják tehát a film végét. Ez a lehetetlen feltétel — az tudniillik, hogy a mesének legalább farka legyen — egy pár kiválóbb európai filmírónkat már kivándorlásra is kényszerítette.

Vinnék egy gyorsvonatot és pedig oly célból, hogy mikor a film egyik nőszereplője vetkezik és éppen utolsó leplelt engedné le, — robogjon az el a közönség és az illető filmhölgy közt megakadályozva, egy kínos szituációt. És még mára is jó volna az a vonat. Annak az órátságnak megértésére, hogy valaki kétszer is megnéz egy filmet. Így legalább azzal védekezhetne az illető:

— Nem is vagyok olyan hülye kérlek, azt gondoltam, hátha a második előadásán késne az a vonat ugy öt-hat percel.

Vinnék persze egy női filmsztárt, aki — attól függ, hogy milyen országokra van monopóliuma az illető film-vállalatnak — rosszul beszélne csehül, lengyelül, tótul, magyarul, törökül és — mivel remény van a filmgyár érdekeinek afrikai kiépítésére is — a nyam-nyam négernek nyelvében. Így minden náció megkapná a magáét, a filmvállalat is. A sztár persze tudna golfozni, táncolni, nemesen szenvedni, aratni, csépelni, kanálist ásni, csücsöríteni, megvetni az aulikus légkört, tüzről pattanni, huron pendülni és paprikás csirkét készíteni amit majd a rendező enne meg. Büntetésből.

Vinnék persze egy férfi filmsztárt is, aki — attól függ, hogy milyen országokra van stb. stb. Egy férfi filmsztárt, aki nem olyan ványadt, letört, töprengő és kétségbeesett, mint a mai férfi, hanem egy női ideál, aki mindig mosolyog, csak akkor nem, mikor a rendező rákiált: „Nézzé Csevernyák, ha maga mint főherceg még egyszer megtapogatja a partnere ruháját, hogy ungefähr mibe jöhet métere, én úgy kivágom innen, hogy víz-szaesik a szakmába!”

Vinnék egy vadászlakot, ahol a férj meglepje a — közönséget, hogy még akad valaki, aki jelenetet csinál, mert a feleség... á, nem is érdemes róla beszélni.

Vinnék egy lovas bravurt, hadd gondolja a közönség, hogy Jónásné azért sikított. És nem azért, mert dr. Tüzfaló melléte ült.

Vinnék egy műtehenet, amit a parasztlánynak (lásd demokrata irányzat!) öltözött grófkisasszony megfejt. (A filmvállalatnak ott van a közönség.)

Vinnék egy revolvért, mellyel az intrikus a végén agyonlövi magát. (De élesre töltve!)

Vinnék egy olyan kulcslyukat, melyhez a színész a fülét kell oda tegye és mindent lát.

Vinnék egy nászmenetet, hogy legalább a filmen lássunk és vinnék egy urat, aki mikor meglátja a menyasszonyt, sápadtan düljön a templom oszlopának.

Azt az urat, aki részletre szállította a kelengyét.

Ezt a két filmhez való alkatrészeket pedig azért vinném a bárkába, hogy ne hogy az Istenért, a vízözön utáni világban is ilyen filmeket csináljanak!!!

(Folyt. köv.)

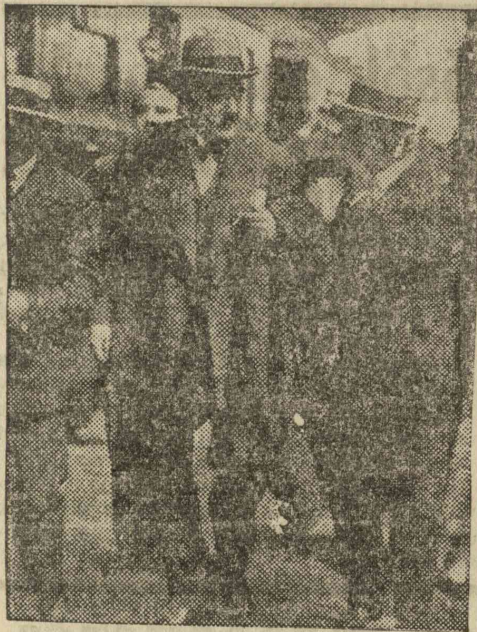
— Milyen idő lesz? A budapesti meteorológiai intézet jelentése szerint mérsékelt meleg idő, változó felhőzet és jelentéktelen záporok várhatók.

— Motorzugás a tudószanatórium mellett. Tudósítónk jelenti: A nagyváradai tudószanatórium tájékán kétségbeesett állapotok uralkodnak. A szanatórium kizelében ugyanis állandóan egy nyersolaj-motor dolgozik, ami Lökös bádögösmester tulajdona. A motorból kiáramló füst, amely az egész környéket ellepi, különösen a tudósbetegnek árt, akiknek éjszakai nyugalmát a motor szünet nélküli kipuffogása is megzavarja. A szanatórium főorvosa most beadvánnyal fordult a városhoz és lépeket sürget a betegek hátrányos állapotok megszüntetésére.

— KENYÉR AZ ÚJ LISZTBŐL. Tudósítónk jelenti: A nagyváradai piacon megjelent az új buzából és új rozsból készült kenyér. A gabona ára olcsóbbodott, a pékek azonban így sem szállítják le a kenyér árát. A város közönségét természetesen súlyosan érinti a kenyér drágasága.

A Lex Göring megszületett. A Sylt homokszigetén tartott titkos ülés meghozta a szencziót. Életével lakol, aki... életével lakol, aki... életével lakol mindenki Németországban, aki egy náci ellen vét. Nem kell megölnie, elég, ha a rossz szándékot fennforogni látja a horogkeresztes vészbiroság. Mi ez, kérde megdöbbenve Európa? Egyrészt: nem más, mint a néhány millió nácinak uralkodókat megillető rendőrséges védelemben való részvétele. Olyan törvény véd minden SA- és SS-embert, mint amilyen palaha csak Vilmos császárt vagy Ferenc Jóskát védte. Másrészt: beismerése egy olyan páni félelemnek, amilyenről eddig sejtelmünk sem lehetett. A Lex-Göring könnyen visszafelé fog elszúlni.

A FRANCIA—OROSZ KÖZELEDÉS

M. Alphand, Franciaország moszkvai követe, fontos megbeszélésre Párisba érkezik.

— A tanu a dutyiban. Tudósítónk jelenti: Borsi József nagyváradai városi tanácsos feleségét tanuként idézték a rendőrségre valami rendőrlövöldözési ügyben, amelynek egy Lakatos nevű cigány esett áldozatául. Borsiné kijelentette, hogy a lövöldözésnél nem volt jelen s nem látott semmit, mire a kihallgatást folytató rendőrtiszt durván leszidta, majd a fogdába vitette, ahol két órán keresztül tartották, azután elbocsátották. Borsiné, aki 10 gyermek anyja, jelentést tett a rendőrkvesztornál a rendőrtiszt erőszakos viselkedéséről. A kvesztor kijelentette, hogy az ügyet megfelelő módon megtorolja.

— Öngyilkosság a régi munkahelyen. Bukarestből jelentik: Megrázó öngyilkosság történt a főposta géptermében, ahol Nicolae Mihai, a főposta egykori mechanikusa mellbelötte magát. A szerencsétlen ember, négy évvel ezelőtt, amikor elvégezte katonai szolgálatát, nem kapta vissza állását és azóta munka nélkül létezett. A sok nélkülözés következtében elhatározta, hogy öngyilkos lesz, még pedig azon a helyen, amely hosszú időn keresztül kenyeret adott neki. A golyó szíve táján hatolt a testébe. A szerencsétlen munkanélküli válságos állapotban a kórházba szállították.

— Érszakácsi tragédiája. Szilágysomlyóról jelentik: Érszakácsi községre hét fón a környékbéli domboldalokról való ságos vízözön zudult, amelynek következtében mintegy husz család vált hajléktalanná, mert az ár házaikba hatolt. Több ház, köztük a posta épülete is, romokban hever. A víz a református templom belsejébe is betódult. Az áradás tulajdonképpen oka az, hogy a szomszédos Ke-

— Film készül a Csodabárból. Hollywoodból jelentik: Hollywoodban most készülnek a „Csodabár” című operett felvételei. A bártulajdonost Al Jonson, a hangosfilm első sztárja fogja játszani, a zeneszámokat pedig Katscher, a zeneszerző személyesen vezényli a filmen.

— NEM TALÁLJAK A SZÉKELY-FÖLDI BETÖRŐKÉT. Csikszerdáról jelentik: A napokban megírtuk, hogy ismeretlen tettesek behatoltak Fodor tusnádfürdői kereskedő üzletébe és onnan 18.000 lej készpénzt elloptak. Ezzel egyidejűleg ugyancsak ismeretlen tettesek a csikszentimoni előjáróság pénzes szekrényét nyitották ki alkulccsal és a benne lévő 8000 lej állami és megyei adópénzt elemelték. A vakmerő betörők kézrekerítésére bevezetett csendőrségi vizsgálat mindkét esetben hirtelenre jutott. A betörésekkel kapcsolatosan merültek fel komoly gyanúsítások, de a tettesek kétségtelen személyazonosságát megállapítani nem tudták. Az ügy kinyomozását most Angelescu csendőrkapitány személyesen vette a kezébe és így remény van, hogy a szokatlan betörésekre fény derül.

ABLAK

gye község viz alatt álló legelőjét kanalizálták. A lecsapolást azonban olyan szerencsétlenül oldották meg, hogy az egész víz Érszakácsira zudult. A vízözönnek Petrikás Jánosné személyében halálos áldozata is van.

★ „FOGOK-E TETSZENI? — ezzel a kérdéssel hagyja el minden asszony öltözőszobáját. Még egy utolsó pillantás a tükörbe... nagyszerű, milyen szépen simul a haj a bubifejen, elragadó a haj titokzatos fénye és illatos tömörsége... És ez nagyon könnyen elérhető: Minden héten egy mosás Pixaponnal, biztosítja az eredményt.

— IDEGENFORGALOM ÉS A CSENDŐR. Kaptuk az alábbi levelet: Mélyen tisztelt Szerkesztő Ur! Lapjában a napokban olvastam, hogy Románia végre rájött, mennyire fontos az idegenforgalma fellendítése és elhatározták, hogy mindenképpen engedelményei előmozdítsák a romániai firdőhelyek látogatását. Én és társaságom sajnos, éppen az ellenkezőjéről győződünk meg. Egy nagyobb társaság, 18 ember autókamionon kirándultunk a nagy-küküllő-megyei Bázna-fürdőre. Odaérve két szuronyos csendőrt várt ránk és kérte a soffort hajtási engedélyt. Odaadtuk. Erre kért egy engedélyt, hogy teherkocsin van-e joga személyeket szállítani? Odaadtuk a fogarasi prefektúra engedélyt. Azt nem fogadták el autentikusnak és a soffort bekísérték a csendőrségre. Négy órán át kellett futkosnunk különböző urakhoz, míg azt a szerencsétlen embert végre kiengedték. Persze ezután elment a kedvünk továbbra is ott maradni. Kérdem, hogyha ezt vélellem egy idegen végignézte, pedig sokan látták, milyen propagandát fog kifejtetni külföldön a romániai firdők érdekében? Maradok őszintén híve Schul Oszkár.

— HARC AZ ASSZONYÉRT. Nagyszalontáról jelentik: Szabó Lajos szalontai lakos már huzamosabb idő óta vadházasságban élt Szakács Zsuzsannával. Az utóbbi hetekben többször volt nézeteltérésük, mire az asszony elköltözött Szabótól. Az egyedülmaradt férfit, miután látta, hogy vadházastársa nem szándékozik visszatérni, felkereste az asszonyt, aki nagybátyjához, Szakács Sándorhoz költözött. Szabó ütni-vern kezdte a nőt, aki nagybátyját hívta segítségül. Szakács a kezéigyebe eső kenyérvágókéssel úgy összeszurkálta Szabót, hogy életveszélyes sebesülésekkel a kórházba szállították.

— ELFOGTAK A HANGYA EGYIK BETÖRŐJÉT. Marosvásárhelyről jelentik: A rendőrség letartóztatta Sopterean György rovottmultu betörőt, aki beismerte, hogy két társával behatolt a berecktelkei „Hangya” szövetkezetbe, amelynek kasszáját 100 ezer lej tartalmával együtt magukkal vitték. Cinkosainak a nevét nem árulta el a betörő s így a rendőrség most ebben az irányban terjesztette ki a nyomozását.

ADOLF ZSARGONFORDUL

(MONOLÓG)

A bécsi lapok hivatalos okmányokkal bizonyítják, hogy Hitler zsidó származású.

Lájdér, tréfli bajom támadt, leleplezték családfámat: én a náci büszke cárja, sose voltam kóser-árja! Dalesz az, mit szívem érez, minék ez a nagy gezezes? Mért pont rólam szól a vita, van még sok izraelita!!

Sag schon, hogy fajpédó lettem, libamáját viszont ettem... Igaz, vertem zsidópapot, de tartottam hosszunapot! Mindezeket azért mondom, jövőmre ne legyen gondom, mert ha népem kedve borsos, nagyon jól jön a hitsorsos!...

A sorsom sötétnek látszik, ugys mérgesek a náci, Isten veled, kampókereszt! Lehet, Göring szemet mereszt, mert holnap hajóra szállok s Tel-Avivig meg sem állok... Ott a talaj inkább sima! Pfuj Berlin! Heil Palesztina! Nemes Ferenc

— Elitelték az olasz gyermekárus anyát. Rómából jelentik: A palermói bíróság most ítélkezett egy falusi asszony felett, akit újszülött leánykájá eladásáért helyeztek vád alá. Az asszony 125 lirát adta el gyermekét egy gazdagabb gyermektelen házaspárnak. A vételár román pénzben ezer lejt sem tesz ki. Az asszony szegénységével védekezett, amit azonban a bíróság nem fogadott el és 3 évi és 8 hónapi fogházra ítélte. De elitelték a gyermekvásárlókat is, mert a csecsemőt úgy iratták be az anyakönyvi hivatalnál, mintha saját gyermekük lenne s ezáltal félrevezették a hatóságokat.

— Leégett egy nagy német papírgyár. Berlinből jelentik: Tegnap borzalmas tüzvész tört ki Mannheim város legnagyobb papírgyárában. A tűz ijeszítő gyorsasággal terjedt és a közeli helységek tűzoltóságát segítségül kellett hívni, hogy a lángok átterjedését a szomszédos házakra megakadályozzák. A károk igen nagyok.

— Négy prágai egyetemi tanár tiltakozik a német birodalmi gyűlés állítólagos felgyújtóinak üldözése ellen. Prágából jelentik: Nejedly, Salda, Krejcsi és Fischer prágai egyetemi tanárok a prágai német követségen tiltakozásukat jelentették be Torgler volt képviselőnek és három bolgár emigránsnak bíróság előállításá ellen, akiket a németországi hatóságok azzal vádolnak, hogy részük volt a birodalmi gyűlés épületének felgyújtásában. A prágai egyetemi tanárok tiltakozása szerint minden gyermek tudja, milyen körülmények között gyújtották fel a birodalmi gyűlés palotáját és rámutatnak arra, hogy a tulajdonképpeni gyújtogatók személyazonosságát még a tüzvész éjjelen kétséget kizáró módon is került megállapítani. A tiltakozó prágai egyetemi tanárok nyilatkozatukban annak a meggyőződésüknek adnak kifejezést, hogy Torgler és a három emigráns büntetlenek és nem lehet őket bíróság elé állítani, vagy más módon megurcolni.

★ ORVOSI HIR. Doktor Radu Liviu szülész, nőgyógyász, sebész, a vármegyei közkórház orvosa és a Mentőegyesület igazgatója rendelőjét Brassóban, Virág-sor 10 szám alatt, (Luther-sörcearnok fellett) I. emeleten megnyitotta. Telefon 75. Diathermia-kezelés. Rendel délután 2-4 óra között.

Ha butorait tőlünk vásárolja, 3 előnye van:

1. Minőségben elsőrendűt kap!
2. Otthona izléses lesz!
3. Kézpénzért nagyon olcsón és hiteltelben is nagyon kedvező feltételek mellett vásárolhat!

SZÉKELY ÉS RÉTI

BUTORGYÁR R.-T.

MAROSVÁSÁRHELY—BUKAREST—BRASSÓ

HÁROM ÖNGYILKOSSÁG EGYETLEN NAPON TEMESVÁRON. Tudósítónk jelenti: Kedden három öngyilkosság történt Temesváron. Funck Katalin, Maurer Rózsika és Fischer Anna akartak megválni az élettől. Mindhárom marószódaoldatot ittak. A mentők gyomormosást alkalmaztak mindhárom esetben, azután hazaszállították a betegeket a lakásaikra.

— JOBB IS IGY... Kolozsvárról jelenti tudósítónk: Megirtuk, hogy Szabóné kolozsvári asszony feljelentést tett valni készülő férje és egy Piatrich nevű ember ellen, aki a férj felbujtására a Dacia vendéglőbe csalta az asszonyt, lejtatta, majd a hotelszobába vitte, ahol Szabó két tanu kíséretében „tetténérte” őket. Szabóék most megmondolták a dolgot és kibékültek egymással. Az asszony vissza vonja feljelentését, sőt cáfolatot is adott le az egyik kolozsvári újságban.

— Szilágymegyei hírek. Szilágysomlyóról jelenti tudósítónk: Papp Demeter 65 éves gyomafalvai lakos pár nappal ezelőtt eltűnt hazulról. Most a temetőben megtalálták az eltűnt gazdálkodó holttestét. Papp Demeter felakasztotta magát. Azért lett öngyilkos, mert nagyon sok adóssága volt. — Dohány János szüdemeteri gazdálkodó háza kigyulladt. A tűz nagy keletkezett, hogy a szomszédjában nagy tüzőn kenyeret sütöttek. A tűznek szikrái felgyújtották a házat. A falu férfi lakossága a mezőkön lo gozott és így nem volt, aki a tüzet eloltja. A tűz így tovább harapódzott és az átterjedt Krémer Miklós gazdálkodó házára is, a mely szintén teljesen leégett. — A magyarországi Nagycsallak községben ma a Krasznából kifogták Tóth Lajos nagykirályi fiatalember holttestét, aki a Nagykároly melletti Kaplonyán a Krasznában fűrdött és belefullt.

— Tűzoltóescskendő a hisztérikus nők ellen. Newyorkból jelenti: Az egyik newyorki varieté igazgatósága különös módszert talált ki a nők színházi örülete ellen. Ramon Novarro vendég szerepelt egy newyorki varietében és a leányok és asszonyok naponta megrohmozták a varieté színészbejáróját: az ajtó kiemelték sarkából és valósággal porzoriavá zúzták. Ennek a különös lelkesedésnek a leállítására a varieté igazgatósága szerződött az egyik tűzoltóegységgel, amely gőzfecskendővel kergette szét a rohmozó leányokat. A hideg víz kitűnő hatásának bizonyult és az utóbbi napokban a gőzfecskendő már hiába állt a színészbejáró előtt.

— Csődöt kértek a perjamosi gőzmalom ellen. Tudósítónk jelenti Temesvárról: A perjamosi Minnich Ádám és fiai gőzmalom ellen Stefan Péter és a Vacuum Oil cég megkérték a csődöt. Jellemző, hogy a Vacuum Oil világcég követelése mindössze 8660 lej. A bíróság augusztus 8-ig adott haladékot a csődkerőknek a költségek letételére s akkor elrendeli a kényszerelvezés alatt levő gőzmalom ellen a csődöt.

— Több mint 84 millióval tartozik az állam a temesvári pénzügyigazgatóság területén. Tudósítónk jelenti: A temesvári pénzügyigazgatóság elkészítette a kimutatást azokról az összegekről, amelyekkel az állam az ő közzete területén hátralékos tisztviselői fizetések és szállítások fejében tartozik. Az összeg 84 millió 123 ezer 189 lejre rug. A pénzügyigazgatóság közölte az érdekeltekkel, hogy az ez év április 1-től származó követeléseket az állam nem adóbonokkal fizeti ki, hanem készpénzzel törleszti.

— Temesvári mozgalmas vasárnapja. Mozgalmas és nívós sportprogram színhelye lesz vasárnap Temesvár. Pelle István kétszeres tornászvilágbajnok áll az események központjában. A disztorna a Capitol Mozgó nyári helyiségében lesz. A futball közönségének is ritka alkalma lesz olyan jó együttest látni, mint a bécsi Wacker, amely az Elektra pályán mérkőzik a Ripenziával. És végül a Temesváron nagy tért hódító evezősport is remek programmal kedveskedik közönségének. Az „Előre” evezőegylet rendez verseny, a Béga csatornán, melyre rengeteg nevezés történt. A temesvári verseny alapján válogatják ki véglegesen a budapesti nemzetközi regattaverseny résztvevőit.

— Régi pénzhamisítógép az erdőben. Kolozsvárról jelenti: Érdekes leletre bukkant néhány pásztor a közeli Bükkerdőben. Az erdő sűrűjében olyan pénzhamisítógépet találtak, amelynek segítségével magyar huszorkorásokat lehet hamisítani. A készüléket a jelek szerint jóval az impériumváltozás előtt rejtették el a rengetegben.

Nagyszabású városfejlesztési programot valósít meg Csikszereda vezetősége

Csikszereda, július 27

Csikszereda város tanácsa Faraga polgármester elnöklte alatt ülést tartott, melyen a város fejlesztése szempontjából igen nagyjelentőségű határozatokat hoztak. A város mézárosai kérvényt adtak be, hogy a tanács törölje a vágóhid építése címén kivetett kilónkénti 60 banis illetéket, mindaddig, amíg a vágóhidat fel nem építik. A mézárosok kérelmét egyhanguan utasította vissza a tanács azzal, hogy a már meglevő kilencszáz ezer lejes alap segítségével építkezésbe kezd. E célból egy öt és egy tízezer lejes pályadíjat tűz ki a vágóhid tervezetének elkészítésére. Így az évek óta húzódó vágóhid építés megvalósulás felé közeledik.

A továbbiak során elhatározta a tanács, hogy az évek óta befejezetlenül álló tűzoltóépület munkálatait befejezi. A város egyes utcáit kikövezteti és az összes utcákat megkavicsozza. Az utóbbi határozat éppen időzerű volt, mert az egyes utcák már csak golyálában lehetett közlekedni esős időben.

A Ganz cég utasítást kapott, hogy a város egyes sötét utcáiban egészítse ki a közvilágítási hálózatot. Ezzel kapcsolatban került ismét szóba a villanyáram díjának leszállítása. Az ügy tanulmányozására dr. Cristea, Franck, Zeidner és Sz.

Cseh István tanácsosokból állandó bizottságot küldtek ki azzal, hogy a Ganz-cég kalkulációját tanulmányozzák és amikor a vállalat abban a helyzetben lesz, hogy veszteség nélkül díjmérséklést hajthat végre, tegyenek jelentést.

A tanács általános közóhajnak tett eleget, amikor elhatározta, hogy a hősök temetője szomszédságában levő területét bekeríti és sétatérre alakítja át. A határozat értelmében rövidesen megkezdik a munkálatokat, hogy minél előbb pótolják Csikszereda ezen hiányát is.

Bukarest városfejlesztés címén 16 ezer lej hozzájárulást kért Csikszeredától. Egyik előző tanácsulésen a város silány anyagi helyzetére való hivatkozással a hozzájárulás elengedését kérték a miniszteriumtól. A miniszteri válasz elutasító volt és most a tanács kénytelen volt ezt a „kényszerhozzájárulást” megszavazni.

Dr. Pál Gábor tanácsos és állandó választmányi tag lemondott tisztségéről. Ennek következtében a magyar párt listájáról Dávid Ignácot hívták be a tanácsba, míg az állandó választmányba Holló Gábor tanácsost delegálták. Az ugyancsak dr. Gál József lemondása következtében megüresedett adófelelbezési bizottság elnökségére dr. Kolumbán Józsefet küldték ki.

Mi történt a Betegsegélyző átszervezésénél

Szociális biztosítás, amely antiszociális emberhajszával kezdődik

Brassó július 27

Az egész ország területéről ömlik be hozzánk a panasz az új, a szociális biztosítást egységesítő törvényt végrehajtásával kapcsolatban. A panaszok áradata dagad a miniszter ellen, aki ezt a törvényt nyelbevitte, de még inkább azok ellen, akik a törvényt végrehajtották. Mi sem először írunk már arról, hogy a betegsegélyzők igazgatótanácsaiból következetesen kihagyják a kisebbségeket. Ezt a román lapok úgy könyvelték el, mint a „román eszme” győzelmét. Most aztán kiderül, hogy miként érvényesült a román eszme győzelme. Kiderült az, hogy a törvényt végrehajtásával senki sem elégedett. Nem elégedettek még az annyira közlelő érdekeltek tisztviselői sem. A román tisztviselők sem azok, akikért a „román eszme” a győzelemig érvényesült.

Arról is közöltünk már jelentéseket, hogy a munkásbiztosítói tisztviselőket a törvény végrehajtásával kapcsolatban az ország különböző részeibe küldték szét. Tették ezt a törvény 130. szakasza alapján kiadott miniszteri rendelet értelmében, a mit ez év július 6-án adott ki a miniszterium 47191 szám alatt. Hogy mit jelentett ez a miniszteri rendelet az érdekeltektől tisztviselői karra, azt beszédesen megvilágítja az az elkeseredett hangú nyílt levél, amit csak azért nem küldtünk le szóról-szóra, mert a megfogalmazásán érzik, hogy nem magyar ember írta. Valóban nem. A munkaügyi miniszterium egyik főfőtisztje írta, vagy talán íratva valakivel, aki szintén nem tudott úgy magyarul, hogy azt nyomdába lehetne adni. A nyílt levélből azonban, amit írja az összes képviselőkhöz intéző vallás és pártkülönbség nélkül,

idéznünk kell a legjellegzetesebb mondatokat annak a bizonyítására, hogy milyen módon bántak el a betegsegélyzői tisztviselői karral.

Ime: „A rendelettel a miniszter ur a törvénytelenségek sorozatát követte el. Kegyetlenségének ostorcsapásai a szervezett len tisztviselőkre hullottak. A levelek alatt feljajdult a lélek s kiadta a vér. Vagy talán nem is hibás az égbekiáltó hőharmukáért a Miniszter Ur? Mindenképpen hibás abban, hogy vagy tudatlan, vagy rosezindulatu valakire bízta a rendkívül fontos kérdés elintézését. Olyanokra bízta, akik között akad valaki, akit mintegy 5 évvel ezelőtt a nemzeti parasztpárti kormány csekély 3 millió lej elnemszámolása miatt rugott ki magas állásából. Most visszahívták, hogy végezze el ezt a hőharmukát.

Családos tisztviselőket százával helyezték át az ország egyik széléről az ország másik szélére minden költözködési illeték és költség megtérítése nélkül. És tették ezt nem a tisztviselői létszám magasága miatt, hanem azért, hogy azokról a helyekről ismét másokat kergessenek az ország másik szélére.

Közel 280, 15—30 évi szolgálattal rendelkező családos tisztviselőt rendelkezési állományba helyeztek azért, hogy helyeikbe pártfogoltakat dugjanak be.

Beosztottak halott tisztviselőket és olyanokat is, akiknek még nincs is kinevezésük és teljesen szabálytalanul töltik be a nyert állásokat.

A továbbiakban kifejti a nyílt levél írója, hogy a miniszteriumi rendelet végrehajtása jogilag is tarthatatlan és ellentétben van azzal a bizonyos 130 számú törvénysszakasszal is, amelynek alapján kiadták és végrehajtották.

Az állami alapokból fizetett tisztviselőket már a törvény besorozta állásukba és tisztségükbe, velük tehát a miniszteri rendeletnek nem kellett volna törődni. Ha azonban mégis újra besorozták őket, úgy meglevő állásaikba és tisztségükbe kellett volna besorozni őket, úgy, amint azt a törvény világosan meg szabja.

A biztosítói alapokból fizetett tisztviselőket viszont, ha több mint öt évi szolgálattal rendelkeznek, a tőlük már betöltött helyekre kellett volna beosztani. Így írja elő a törvény. *Semmi esetre sem lett volna szabad őket az ország egyik széléről a másikra dobálni.* És addig, amíg 5 évnél kevesebb szolgálattal rendelkező, vagy kinevezés nélküli tisztviselő van a munkásbiztosítóknál, nem lett volna szabad egyetlen tisztviselőt sem rendelkezési állományba helyezni még akkor sem, ha az utóbbi három év alatt büntetést kapott. Az elkövetett bűnért már megbüntették, kétszer büntetni őket nem lehet ugyanazért a vétéséért.

Ime, így sikerült végrehajtani a szociális biztosítást egységesítő törvényt a „román eszme” győzelme alapján!

KÖZGAZDASÁGI HÍREK

(Kolozsvár) Erdély természeti kincseiben olyan gazdag, hogy messze földön nincsen ehhez hasonló gazdagság. Vasa, aranya, szene, földgáz, sója, ásványvize, gyógyfürdői, cement, gipsz, mész, téglakészítésre alkalmas köze, talaja, márványa aragonitja, fája stb. stb. Igen sok birtok nem tudja hasznosítani a birtokában levő kincseit, mert anyagjai felhasználási lehetőségeit nem ismeri. Az Erdélyi Gazdasági Egylet által augusztus 26—30 napjain Sepsiszentgyörgyön rendezendő mezőgazdasági, ipari és háziállat kiállítás keretében Erdély természeti kincsei külön csoportban kerülnek kiállításra és a kiállítás rendezősége az anyag bírálati áttekintése alkalmával díjtalanul szolgál az érdekelteknek figyelemre, hogy a kedvező alkalmat használják ki. Bejelentéseket elfogad az Erdélyi Gazdasági Egylet titkári hivatala Kolozsvár, Attila-u. 10 sz. (Sepsiszentgyörgy.) Érdekes, hogy az Erdélyi Gazdasági Egylet sepsiszentgyörgyi ipari, mezőgazdasági és kisállatkiállítása milyen széles rétegek érdeklődését tudja felkelteni a mai súlyos gazdasági viszonyok mellett is. A bélyeggyűjtéssel foglalkozó falusi műkedvelők arra kérték a kiállítás rendezőségét, hogy vegye fel a kiállítható tárgyak sorába a bélyegeket is. A rendezőség természetesen nem zárkózott el a kívánság elől és a bélyegkiállítást, a fényképészeti kiállítás alcsoportjaként illesztette be a kiállítás kereteibe. A megnyilvánuló érdeklődéséből ítélve a kiállításnak, mely augusztus 26—30 napjain fog megtartani, a bélyeg csoportja is gazdag és változatos és egyben mint ilyen első lesz Erdélyben. A bejelentéseket az EGE titkári hivatalához, Kolozsvár, Attila-u. 10 küldendő augusztus 15-ig.

(Nagyenyed) A gyümölcstermelő gazdától három-négy kézen keresztül jut a termelés a fogyasztóig, így a piac 10 lejes árából rendszerint még fele sem jut a termelőnek. A nagyenyedi „Hangya” Fogyasztási és Értékesítő Szövetkezetek Központja gyümölcserőltető osztályt szervezett, hogy a gyümölcstermelő gazdák termését a közvetítők kikapcsolásával elsőkézből juttassa el a fogyasztóhoz, illetve a fogyasztó piacokra. A „Hangya” központ új irányú gazdasági mozgalma nagy jelentőséggel bír, különösen és elsősorban Nagyenyed környékére, mert Nagyenyed és vidéke az ország egyik legnagyobb és legjobb gyümölcstermelő vidéke. Jövőben a szövetkezet adja el a termelők gyümölcsét és gondoskodik megállapodás szerint az eladott gyümölcs szakszerű csomagolásáról is. A gyümölcserőltető szövetkezet a közeledő barackértékesítéssel kezdi meg.

(Sepsiszentgyörgy.) A belügyminisztérium értesítette az Erdélyi Gazdasági Egyletet, hogy a Sepsiszentgyörgyön augusztus hó 26—30 napjain rendezendő mezőgazdasági, ipari és kisállatkiállítását engedélyezte. A kiállítást erkölcsileg támogatják az Erdélyi Művészeti és Irodalmi Társaságok.

tást, a fényképészeti kiállítás alcsoportjaként illesztette be a kiállítás kereteibe. A megnyilvánuló érdeklődéséből ítélve a kiállításnak, mely augusztus 26—30 napjain fog megtartani, a bélyeg csoportja is gazdag és változatos és egyben mint ilyen első lesz Erdélyben. A bejelentéseket az EGE titkári hivatalához, Kolozsvár, Attila-u. 10 küldendő augusztus 15-ig.

(Nagyenyed) A gyümölcstermelő gazdától három-négy kézen keresztül jut a termelés a fogyasztóig, így a piac 10 lejes árából rendszerint még fele sem jut a termelőnek. A nagyenyedi „Hangya” Fogyasztási és Értékesítő Szövetkezetek Központja gyümölcserőltető osztályt szervezett, hogy a gyümölcstermelő gazdák termését a közvetítők kikapcsolásával elsőkézből juttassa el a fogyasztóhoz, illetve a fogyasztó piacokra. A „Hangya” központ új irányú gazdasági mozgalma nagy jelentőséggel bír, különösen és elsősorban Nagyenyed környékére, mert Nagyenyed és vidéke az ország egyik legnagyobb és legjobb gyümölcstermelő vidéke. Jövőben a szövetkezet adja el a termelők gyümölcsét és gondoskodik megállapodás szerint az eladott gyümölcs szakszerű csomagolásáról is. A gyümölcserőltető szövetkezet a közeledő barackértékesítéssel kezdi meg.

(Sepsiszentgyörgy.) A belügyminisztérium értesítette az Erdélyi Gazdasági Egyletet, hogy a Sepsiszentgyörgyön augusztus hó 26—30 napjain rendezendő mezőgazdasági, ipari és kisállatkiállítását engedélyezte. A kiállítást erkölcsileg támogatják az Erdélyi Művészeti és Irodalmi Társaságok.

let, a Háromszék vármegyei Gazdasági Egylet, a Vármegyei Mezőgazdasági Kamara, a Székely Nemzeti Múzeum, az Erdélyi Kárpát Egylet, az Országos Állattenyésztők Egyletének Marosvásárhelyi fiókjá, valamint az összes társ és rokon egyesületek. A kiállítás az E. G. E. előnyösen ismert eddigi kiállításait méreteiben jóval felül fogja mulni. A rossz gazdasági viszonyok dacára is igen látogatottnak ígérkezik a kiállítás, mert olyan nagy már is az érdeklődés Erdélyszerte a gazdatársadalom minden rétegében.

(Bukarest) Az önellátás elve mindjobban kezd érvényesülni Romániában is. A kontingenciális rendszer kiterjesztése is ennek a rendszernek beharangozója és a vámkor továbbí fellemelése és a bevitel megszorítása is a gazdasági autarkia kiterjesztését szolgálja. Természetesen a mezőgazdaság és ipar, amint csak a belső piacra termel, más feladatokkal találja magát szemben, mint amikor a külföldi piacok számára dolgozik. Ezért úgy a mezőgazdaság, mint az ipar képviselői között tárgyalások indultak meg, hogy az új helyzetben az együttműködés alapjait lefektessék. Bukarestben a gyáripar megbízottai és az önkormányzatok mezőgazdasági és szőlőtermelők szindikátusa között létre is jött egy ilyen megegyezési alap, mely elvont szöveget le, hogy a mezőgazdaság átfordítsa a termelést, még pedig különös tekintettel a hazai ipar szükségleteire. Viszont az ipar is elsősorban a mezőgazdaság számára termel hasonló standardtípusú cikkeket. A közeli napokban várható a cukorrépa-termelők, a gyapjútermelők és a szövetgyárosok, a gyógygyógytermelők és gyógyárugyarak, végül az olajgyártók és olajvárák közötti megegyezés.

SPORT

Románia bajnokcsapatai

Az 1932-33-as szezon hivatalos kimutatása

Bukarest, július 27.

A román labdarúgószövetség most bocsátotta ki táblázatát, melyben az 1932-33. bajnoki szezon összes liga és disztrikt győzteseit felsorolja:

A. Nemzeti bajnok:
Ripensia, Temesvár.

B. Liga bajnokok:

Mureș, Marosvásárhely. (Közép liga.)

Dragos Voda, Csernovic. (Keleti liga.)

Juventus, Bukarest. (Déli liga.)

Tricolor, Nagybanja. (Északi liga.)

C. Disztrikt bajnokok:

1. Déli liga: Bazargio: Viforul. — Braila:

Dacia Unirea. — Bukarest: Juventus. —

Konstanca: Elpis. — Galac: Dacia. — Giur-

giu: Aquila. — Ploiești: Prahova. — Silistra: Sporting Club.

2. Közép liga: Brassó: IAR. — Gyulafehérvár: Mihai Viteazul. — Nagyszeben: NSE. — Székelyudvarhely: Hargita. — Marosvásárhely: Mureș.

3. Keleti liga: Bukovina: Dragos Voda. — Jasi: Victoria CFR. — Moldova de Munte: Stadiul.

4. Északi liga: Kolozsvár: KAC. — Nagyvárad: Törekvés. — Nagybanja: Tricolor. — Máramaros: MSE.

5. Nyugati liga: Arad: AAC. — Felsőbánát: Vultur. — Drubeta: Sportul Severinean (Turnu-Severin). — Oltenia: Rovine Grivița (Craiova). — Reșița: RMTE. — Temesvár: Kinizsi. — Zsilvölgye: Jiul (Petrozsény).

Beleszól a FIFA a labdarúgás világbajnoki selejtező beosztásába

Bukarest, július 27.

A futball világbajnokság selejtezőinek beosztása rengeteg akadályba ütközött. Az egyes csoportok tagjai legnagyobb részben nem tudnak megegyezni egymással. Az ellentétek néhol oly nagyméretűek, hogy a FIFA elhatározta, hogy legközelebbi gyűlésén foglalkozni kell a selejtezők beosztásával. A végrehajtó bizottság még e hét folyamán összeül és nincs kizárva, hogy változásokat fog eszközölni a selejtezők beosztásán.

A román csoport is csak nagy nehezen tudott megegyezni, de valószínűnek tartják, hogy nem hármas, hanem kettős csoportokban fogják a résztvevő államok a világbajnoksági selejtezőket lebonyolítani.

VIZIPÓLO:

Magyarország—Csehszlovákia 5:3.

Revánsmérkőzést játszott nem hivatalos jelleggel a két csapat. A magyarok jóval gyengébben álltak ki most, mint vasárnap.

Hiányzott csapatukból Ivády, Homonnai, Halasy és Vértessy. Lelkesen és szebben játszott a cseh csapat, mint a hivatalos mérkőzésen.

Megelőzően Lengyel Árpád uszott 200 méteren 2:23-as idővel a kétszázaz uszból álló Újpesti staféta ellen.

FOLYAMBAJNOKSÁG BUDAPESTEN

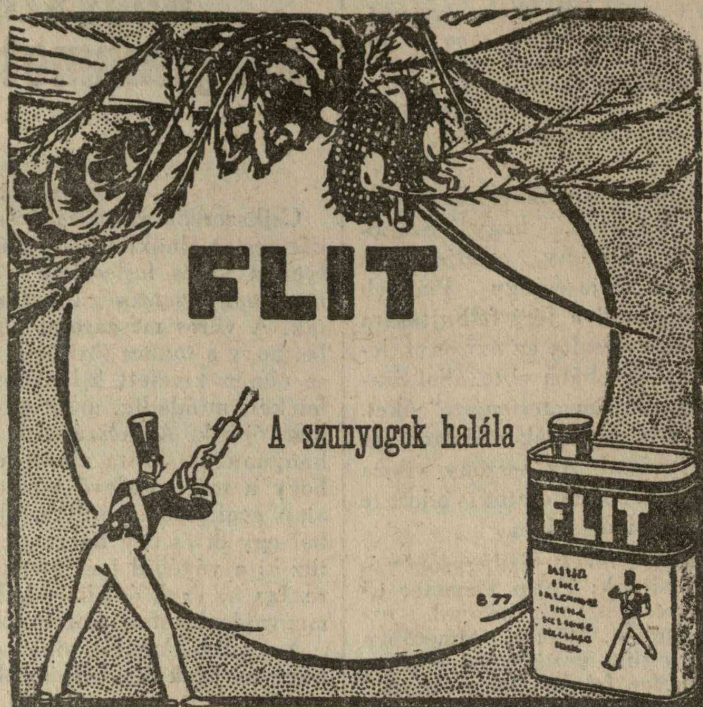
Budapest, július 26.

Szerdán délután kezdődnek az MUSZ folyambajnoki versenyei Budapesten át. Hetven egyéni és 22 csapatnevezés van, akik közül a legjobb magyar távuszók vannak.

Rövid sporthirek

SZÉKELYFÖLDI TENISZBAJNOKSÁGOK

Gyergyószentmiklóson a „Székelyföld bajnokságáért” tartott teniszverseny eredményei: Női egyes: Lőrinczy, Zárug 6:1, 6:4. Barabási, Graunfels 6:3, 6:4. Barabási, Lőrinczy 6:0, 6:2. A gyergyói Barabási simán verte meg egy a brassói kerületi, mint a kolozsvári kerület bajnokait. Vegyes páros: Graunfels—Schmitt, 2-ik Lőrinczy—Pusztay, 3-ik Aufmann—Benedek és Zárug—Lázár döntő 4:6, 6:2, 6:0. Brassó nyert. Férfi egyes: Schmidt, Pusztay, Benedek és Simon döntő 6:4, 6:3, 6:3. Brassó nyert. Férfi páros: első Benedek—Pusztay, második Schmidt—Székely, har-

A szunyogok halála

madik Lázár—Kun és Bazilidesz—Lázár döntő 6:2, 10:12, 4:6, 7:5, 6:2. Kolozsvár nyert.

Pénteken kerül lebonyolításra Budapesten Románia—Magyarország ökölvívóverseny.

Augusztus 6-án Nagyváradon revánsmérkőzésen találkozik újra a NAC a Ripensiával.

Vasárnap Nagyváradon a nagy és örök derby kerül lebonyolításra: NAC—Törekvés.

Vichyben a nemzetközi ping-pong versenyen, a férfi egyes döntőjében Barna legyőzte Szabados volt világbajnokot.

Budapesten rendezik meg augusztus folyamán a profi birkózás Európa Kupa mérkőzéseit.

558 futballcsapat nevezett be a francia kupamérkőzésekre.

Administrația Financiară Brașov.
HIREDMÉNY.

Az érdekeltek tudomására hozzuk, hogy 1933. július 28-án délelőtt 9 órakor nyilvános árverésen árúk és üzleti berendezési tárgyak fognak eladatni Brassóban, Buzasor 6. szám alatt.

Mi az oka az Ön idegességének?
Miért érzi magát szerencsétlennek?
Miért nincsenek sikerei?

Olvassa el saját érdekében a hírneves budapesti ideggyógyorvos Dr. Feldmann Sándor!

IDEGESSÉG ÉS ÖSZTÖNÉLET

II. kiadás. C. 140 oldalas könyvét és abból feleletet kap mindenre. A tartalomról: Nemi zavarok lelki okairól. / Ideges testi és lelki bajok keletkezése. / Mikor könnytelen az ember elpirulni. / A jó és rossz előérzetéről. / A hipocondria. / A peches ember. / Az akarat és az akaratgyengeség. / Az ideges fejfájásról. / Az ideges gyomor. / A gyermek szexualitása. / Az ideges szív. / Az alvás és álmatlanság. / Az önzet betegségei. / Lelkiismeret. / Dadozás. / A sportoló nő. / Nyaralás és utazás. Kényszerképzet és kényszerselekedetek. / Az ideges gyermek. / A féltékenység. / A kleptománia. / A kóros hazudozás. / A halláskélem. — 140 oldal ára 102 Lei. Vidékre a portó 10, utánvétellel 16 Lei. Kapható a BRASSÓI LAPOK Könyveskereskedésében.

APRÓHIRDETÉSEK

Egy szó 4 lej, vastag betűkből 8 lej. Legkisebb hirdetés 10 szó. Állatkeresőknek, vagy ugyanazon szövegű hirdetés négyszeri feladásánál 25% engedmény. A hirdetési díjak előre fizetendők. Támpéldányt nem adunk.

Vétel-eladás

Selyemharisnya, legfinomabb kivitelben legolcsóbban Gross Ferenc harisnyagyárában, Kapu-utca 38. (udvarban). 12025

Bérbeadó Gogányáralján 130 hold tanyai birtok, teljes gazdasági felszereléssel és épületekkel együtt. Értekezni lehet Dobribán Zakariás tulajdonosnál, Ditrău, Csikmegye. 12178

BURGONYÁT, FOKHAGYMAT és HAGYMAT szállít Jung Péter, Cenad. 12224

Elsőrangú háztartási és üzemi cikkek helybeli eladására, jutalék mellett, ügynökök felvételnek. Cim 12220. sz. alatt a brassói kiadóban.

Alkalmi, nagyméretű aranyozó prést keresünk. „Cartonia”, Oradea, postafiók 56.

VENDEGLŐ, forgalmas helyen, berendezéssel, betegség miatt azonnal kiadó. Cim 12250. szám alatt a brassói kiadóban.

Állást keres

Villanyszerelői állást keresek azonnalra. Cimeket kérem 12230. szám alatt a brassói kiadóban leadni.

Felölősszerkesztő: Kocsis Béla

Lakás

Házról-házra

viszi a hirt az ország legelterjedtebb napilapja, a Brassói Lapok.

Házról-házra

járna sem tudna valamit könnyebben megszerezni, mint a Brassói Lapok apróhirdetése útján.

Állást nyer

Modellasztalos, kiváló, keresünk. Frații Friedrich, Timișoara. 12207

CUKRASZEGED, ki feltétel nélkül jó és megbízható, önálló munkás, azonnal felvétetik Wild cukrászda, Arad. 12252

Nevelőnőt keres vidéki földbirtokos család II. liceumista leányok magánvizsgálatára való előkészítéséhez. Kézimunka, zongora, német, francia nyelv tanítása fontos. Érdeklődők forduljanak: Kiss Miklósné urnő, Éradony-Adoni, jud, Salaj. Fizetési igényeik megjelölésével. 12253

KISEBB ÜZLETHELYISÉG HIRSCER-UTCÁBAN olcsón kiadó. Cim 12212. szám alatt a brassói kiadóban.

Kiadó Árvaház-utca 7. alatt különbejáratu 2 kis szoba, irodának, vagy varrodának alkalmas. 12229

FIA IALOK tanácsadója. Szerelmi levelező, kiegészítve a társaság illemszabályaival. Rélyegnyelv, virágyelv. stb. Ara színes borítóval 30 lej.

BUDAPESTRE

a JAMBOREE-re

siessen megváltani a vasúti jegyet és igazolványt az

EUROPA

MENETJEGYIRODÁBAN BRASSÓ, (Korona-szálló épületében.)

Cskszereka: Deutsch Sepsiszentgyörgy: Féder Kovászna: Hadnagy Kézdivásárhely: Kovács

Az impotenciáról

Irta: Dr. DÉCSI IMRE kórházi főorvos.

Ára 48 lej. — Kapható a BRASSÓI LAPOK könyvosztályában.

MERA & COMP autóbuszvállalat

1933 május 20-tól minden nap kétszer indít autóbuszjáratot

Cluj—Dej—Bistrița—Baia-Mare—Satu-Mare között

Indulások Clujról:			Indulások Satu-Mare—Baia-Mare és Bistrițăról:		
indul Clujról	—	5 ³⁰ és 15 ⁰⁰ órákor	indul Satu Mareről	—	13 ⁰⁰ órákor
érkezik Dejre	—	7 ³⁰ " 17 ⁰⁰ "	indul Baia Mareről	—	4 ³⁰ és 14 ⁰⁰ "
indul Dejről	—	7 ⁴⁵ " 17 ¹⁵ "	indul Bistrițăról	—	5 ³⁰ " 15 ¹⁵ "
érkezik Bistrițăra	—	9 ⁴⁵ " 19 ¹⁵ "	érkezik Dejre	—	7 ³⁰ " 17 ¹⁵ "
érkezik Baia Maréra	—	11 ⁰⁰ " 20 ³⁰ "	indulnak Dejről	—	7 ⁴⁵ " 17 ³⁰ "
érkezik Satu-Marera	—	12 ⁰⁰ "	érkezik Clujra	—	9 ⁴⁵ " 19 ³⁰ "

Cluj—Satu Mare között naponta csak egyszeri közlekedés. — Kényelmes utazás. — Pontos közlekedés — Új kocsikkal. — Indulás Clujról a főposta melletti autóbuszállomástól.

MINDENÜTT A LEGJOBBAT:

Kostantinápoly 6 nap a R O Y A L-szállóban
Bukarest 1 nap a SPLENDID-szállóban
Konstanca 8 nap a PALACE-szállóban

naponta háromszori kitűnő étkezés, naponta tengeri fürdő, kirándulások, taxiköltség, utlevél, vizum, borralaló és minden egyéb költséggel együtt.

5.580.— lejért.

Kérjen prospektust és felvilágosítást lapunk hirdetési osztályától. Indulás augusztus 3-án! — Jelentkezési határidő július 30.

Kiadó, lap- és nyomdatulajdonos: Lap- és Könyvkiadó R-t, Brașov—Brassó